

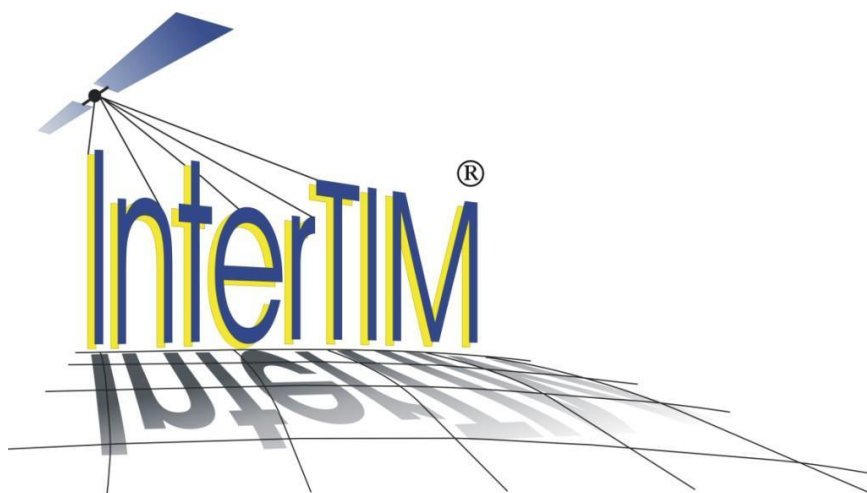
Załącznik nr .....  
Do Uchwały Nr ...  
Rady Gminy Bartoszyce  
z dnia .....

# **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BARTOSZYCE**



**Tom II**

**Kierunki zagospodarowania przestrzennego**



**ul. Noniewiczza 85B/IV, 16-400 Suwałki, tel. (+48) 875674313, fax. (+48) 875657675**  
**Al. Stanów Zjednoczonych 72/180, 04-036 Warszawa, tel. (+48) 603312222**

**Opracowanie wykonane przez zespół w składzie:**

**Główny Projektant: mgr inż. Anna Serguć-Przyborowska**

*dr inż. Ludmiła Pietrzak*

*mgr Anna Bultralik*

*mgr inż. arch. Paweł Fiann*

*mgr inż. Tadeusz Kościuk*

*mgr inż. Joanna Pietrzak*

*mgr inż. Dawid Kruszyłowicz*

*mgr Marcin Strug*

1	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego .....	6
1.1	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej.....	11
1.2	Audyt krajobrazowy .....	14
2	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy .....	15
2.1	Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.....	15
2.2	Tereny objęte ograniczeniami lub zakazem zabudowy.....	20
2.3	Ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu gminy Bartoszyce .....	21
3	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	23
3.1	Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody .....	23
3.2	Obszary objęte innymi prawnymi formami ochrony.....	24
3.2.1	Z tytułu przepisów prawa - Ustawa o lasach i Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych	24
3.2.2	Z tytułu przepisów Ustawy prawo wodne .....	25
3.2.3	Z tytułu przepisów prawa – Prawo geologiczne i górnicze i Prawo ochrony środowiska	27
3.3	Obszary wskazane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody .....	28
3.4	Zasady ochrony krajobrazu kulturowego .....	28
4	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	29
4.1	Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków .....	29
4.2	Obiekty i obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków .....	29
4.3	Stanowiska archeologiczne .....	30
4.4	Zasady ochrony konserwatorskiej .....	30
4.5	Dobra kultury współczesnej .....	32
4.6	Program opieki nad zabytkami .....	32
5	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	32
5.1	Układ drogowy .....	32
5.2	Układ kolejowy .....	36
5.3	Szlaki turystyczne.....	36
5.4	Infrastruktura techniczna.....	38
5.4.1	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	38
5.4.2	Gospodarka odpadami .....	39
5.4.3	Energia elektryczna .....	41

5.4.4	Zaopatrzenie w gaz.....	42
5.4.5	Zaopatrzenie w energię ciepłą.....	43
5.4.6	Telekomunikacja .....	44
6	Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu .....	46
6.1	Energia wodna.....	47
6.2	Energia wiatru .....	47
6.3	Energia słoneczna.....	47
6.4	Energia geotermalna.....	48
6.5	Energia odnawialna z biomasy.....	48
7	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych .....	49
8	Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	50
9	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. ..	54
10	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.....	56
11	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające wprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.....	57
11.1	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.....	57
11.2	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości .....	57
11.3	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m <sup>2</sup> 57	
11.4	Obszary przestrzeni publicznej.....	57
12	Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne .....	59
13	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej .....	60
13.1	Rolnicza przestrzeń produkcyjna .....	61
13.2	Leśna przestrzeń produkcyjna .....	64
13.2.1	Zalesianie gruntów .....	65
14	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.....	66
14.1	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią .....	66
14.2	Obszary osuwania się mas ziemnych .....	67
15	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny .....	69

16	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji .....	70
16.1	Obszary zdegradowane.....	71
17	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady .....	71
18	Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium.....	72
18.1	Uzasadnienie przyjętych rozwiązań .....	72
19	Spis rycin.....	74
20	Spis tabel .....	74

# **1 Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego**

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 778 ze zm.) nakłada na samorząd gminny obowiązek sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.

Na podstawie art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego. Stanowi jednak podstawę do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i poprzedza ich wykonanie. Studium jest uchwalane przez radę gminy i tym samym zobowiązuje organy gminy do podejmowania działań zmierzających do realizacji polityki w nim określonej.

Studium składa się z 2 części:

- uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – stan istniejący, tzn. diagnoza aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, warunki i jakość życia mieszkańców, struktura przyrodnicza środowiska, ochrona przyrody, dziedzictwo kulturowe, zagospodarowanie infrastrukturalne i inne;
- kierunki zagospodarowania przestrzennego – polityka przestrzenna rozwoju gminy w oparciu o zasady ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządzane jest w celu określenia polityki przestrzennej gminy. Na etapie jego opracowywania zostają zidentyfikowane problemy związane z zagospodarowaniem przestrzennym oraz walory środowiska przyrodniczego, kulturowego i inne. Wszelkie prace związane z rozpoznaniem w/w elementów prowadzą do określenia kierunków rozwoju gminy w oparciu o zasady ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w Studium są wynikiem zarówno uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych wpływających na rozwój gminy. Uwarunkowania te zostały określone w dokumentach strategicznych, programujących rozwój gminy nie tylko w aspekcie lokalnym, ale także w aspekcie powiązań z obszarem powiatu, województwa oraz całego kraju. Podstawowymi dokumentami, uwzględniającymi

uwarunkowania zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne wraz z postulatami istotnymi dla kształtowania struktury przestrzennej gminy Bartoszyce, są:

w zakresie uwarunkowań i kierunków rozwoju na poziomie lokalnym (wewnętrznym):

1. Program ochrony środowiska dla Gminy Bartoszyce na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019, Olsztyn 2012
2. Sprawozdanie z realizacji „Programu ochrony środowiska dla Gminy Bartoszyce na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”, Olsztyn 2015
3. Strategia Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015-2022, Bartoszyce 2016
4. Program opieki nad zabytkami gminy Bartoszyce na lata 2014-2017, Bartoszyce 2013 rok
5. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Bartoszyce na lata 2015-2030, Bartoszyce 2015
6. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bartoszyce za 2015 rok, Bartoszyce 2016 rok

w zakresie uwarunkowań i kierunków rozwoju na poziomie ponadlokalnym (zewnętrznym):

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Olsztyn 2015
2. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Warszawa 2013
3. Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018, Olsztyn 2011
4. Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami  $L_{DWN}$  i  $L_N$ , Olsztyn 2014
5. Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022, Olsztyn 2016

6. Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2019, Olsztyn 2016
7. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa wamińsko-mazurskiego do roku 2025, Olsztyn 2013
8. Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016, Olsztyn 2012
9. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Bartoszyckiego na lata 2015-2020, Bartoszyce 2015
10. Plan ochrony środowiska dla powiatu bartoszyckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019, Olsztyn 2012

W nawiązaniu do wymienionych dokumentów kluczowymi dla rozwoju gminy są następujące zadania ponadlokalne i lokalne:

- przebudowa drogi krajowej nr 51: granica państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobre Miasto – Olsztyn – Olsztynek (droga nie spełnia parametrów założonej klasy GP),
- przebudowa drogi krajowej nr 57: Bartoszyce – Biskupiec – Szczytno – Przasnysz – Pułtusk do klasy GP,
- budowa obwodnicy miasta Bartoszyce,
- budowa międzyregionalnej trasy rowerowej –Trasa Polski Wschodniej (w ramach projektu „Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej” Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013, Działanie V.2. „Trasy rowerowe”). Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o przebiegu: Elbląg – Tolkmicko – Frombork – Pieniężno – Górowo Iław. – **Bartoszyce** – Sępolec – Węgorzewo – Gołdap. Podany przebieg jest kompilacją Trasy Nadmorskiej, Trasy Tysiąca Jezior Północnych i Szlaku Bocianiego -trasa aktualnie w realizacji,
- trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie,
- budowa linii 110kV Jeziorany-Bartoszyce,
- modernizacja linii 110kV Bartoszyce-Korsze,
- Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej,



- przebudowa dróg powiatowych (m. in. nr 1400N na odcinku Galiny-Maszewy, nr 1354N na odcinku Tolko - Pieszkowo oraz nr 1354N na odcinku Tolko – Pieszkowo – Głądy),
- wspieranie działań dążących do otwarcia przejścia kolejowego w Głomnie,
- budowa szerokopasmowej sieci internetowej,
- zagospodarowanie brzegów rzeki Łyny na cele turystyczne,
- wspieranie działań związanych z rozwojem turystyki aktywnej – kajakowej – dążenie do otwarcia przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim na rzece Łynie,
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- rozbudowa sieci wodociągowej,
- modernizacja dróg gminnych.

Analiza stanu istniejącego gminy w oparciu o wizję terenową oraz analizę opracowanych dla gminy dokumentów strategicznych pozwala stwierdzić, że gmina Bartoszyce jest gminą typowo rolniczą. Silny wpływ na jej rozwój ma miasto Bartoszyce, leżące w centrum granic administracyjnych gminy. Miasto jako ośrodek koncentracji potencjału gospodarczego i społecznego wywiera silny wpływ na kształtowanie się struktur przestrzennych gminy. Jego intensywny rozwój pociąga bowiem za sobą poważne zmiany w strukturze przestrzennej gminy. W obszarach bezpośrednio przylegających do granic miasta Bartoszyce, zaznacza się wyraźny rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne. Wiąże się to ze zmianą dotychczasowego sposobu wykorzystania terenów. Można to w szczególności zaobserwować na przykładzie miejscowości Połęczce, Sędławki, Dąbrowa, Falczewo, Wawrzyny, Okopa, które stanowią strefę podmiejską. W miejscowościach tych silnie rozwinęła się funkcja mieszkaniowo-usługowa, a wraz z nią poprawił się stan infrastruktury technicznej. Rozwój zabudowy nie tylko mieszkaniowej, ale także usługowej i przemysłowej w znacznej mierze determinują drogi nadrzędnego i podstawowego układu komunikacyjnego ( m. in. DK 51, DK 57 oraz DW 592). Tereny dobrze skomunikowane są bowiem atrakcyjne inwestycyjnie.

W związku z panującą tendencją do osiedlania się ludności w ośrodkach wiejskich rozwój miejscowości podmiejskich będzie się nasilał, a zatem coraz większe obszary podmiejskie będą ulegały urbanizacji, co wymusi na gminie nie tylko rozwój infrastruktury, ale także przyniesie wymierne korzyści w postaci wpływów do budżetu z podatków od gruntu, nieruchomości i innych.

Na dalszy rozwój gminy duży wpływ będzie miała modernizacja układu drogowego. Przebudowa drogi krajowej numer 51 do parametrów technicznych GP – drogi głównej ruchu przyspieszonego wraz z budową obwodnicy miasta Bartoszyce i miejscowości Bezledy przyczynią się znacząco do zwiększenia płynności ruchu. Będzie to też miało wymierne korzyści dla miasta Bartoszyce, w którym zmniejszy się liczba aut przejeżdżających tranzytem i przyczyniających się do powstawania korków komunikacyjnych. Planowana przebudowa dróg wojewódzkich zapewni bardziej komfortowy dojazd do drogi krajowej nr 51. Wyższa klasa poszczególnych dróg wojewódzkich przyczyni się do poprawy warunków jazdy dla samych mieszkańców gminy Bartoszyce, jak i powiatu bartoszyckiego. W związku z lokalizacją na terenie gminy Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w okolicach przejścia granicznego w Bezledach istotnym byłoby otwarcie w ramach strefy lądowiska dla niewielkich samolotów pasażerskich oraz helikopterów, podnoszącego atrakcyjność strefy i umożliwiając łatwiejszą komunikację z przejściem granicznym.

Na rozwój gminy duży wpływ ma jej położenie geograficzne, i uwarunkowania przyrodnicze. Gmina, pomimo swego rolniczego charakteru, posiada duży potencjał dla rozwoju turystyki, zarówno w okresie letnim, jak i zimowym między innymi poprzez rozwój szlaków rowerowych, pieszych, narciarskich i kajakowych oraz poprzez promocję i ochronę szlaku bocianich gniazd, jak również poprzez budowę infrastruktury turystycznej nad rzeką Łyną i jeziorem Kinkajmy. Istotne w tym miejscu staje się promowanie zadania przewidzianego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego jakim jest realizacja szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej. Rzeką Łyną i związana z nią turystyka może stać się motorem rozwoju gminy w kierunku turystyki. Dużym wyzwaniem może też być tak zwane nowe osadnictwo ludności z dużych miast – poszukujących drugich domów wśród opuszczonych siedlisk rolniczych, budujących domy na starych fundamentach lub pozostałościach po budynkach, które już nie istnieją.

Obecność dużych obszarowo terenów prawnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody (obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, obszary Natura 2000) pociąga za sobą znaczne ograniczenia w użytkowaniu gruntów. W przypadku gminy Bartoszyce są to powierzchnie, obejmujące ponad połowę gminy (część na północ od rzeki Łyny). Położenie nad rzeką Łyną wyłącza także z zabudowy część terenów w jej dolinie z uwagi na niebezpieczeństwo powodzi oraz osuwanie się mas ziemnych.

Polityka zagospodarowania przestrzennego powinna, prowadzić do rozwoju wielokierunkowego obejmującego gospodarkę rolną, leśną, mieszkaniową, turystyczną, w tym agroturystyczną (zachowanie i rozwój dotychczasowych form turystyki, tworzenie ułatwień i zachęt dla inwestorów tej dziedziny usług, stworzenie systemu promocji oferty turystycznej). Poza turystyką warto zainwestować w rozwój innych kierunkach, np. ekorolnictwo. Ważne stają się przy tym działania na rzecz poprawy środowiska przyrodniczego (ochrona istniejących zasobów przyrodniczych, poprawa funkcjonowania środowiska oraz eliminacja jego zagrożeń) i wyposażenia infrastrukturalnego (wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej, modernizacja i utwardzenie dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych). Efektem końcowym powinno być znaczne podniesienie, jakości życia mieszkańców oraz stworzenie atrakcyjnych inwestycyjnie terenów, które przyciągną na teren gminy inwestorów z zewnątrz.

### **1.1 Kierunki zmian w strukturze przestrzennej**

Zadania ponadlokalne celu publicznego wraz z zadaniami o znaczeniu lokalnym stanowią główny instrument realizacji polityki przestrzennej gminy z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Zasady rozumianej jako utrzymywanie względnej równowagi funkcjonalno – przestrzennej między: ekologiczną, społeczną i ekonomiczną sferą rozwoju gminy. Przyjęte kierunki i zmiany w strukturze przestrzennej oraz zasady zagospodarowania przestrzennego są ściśle związane z wspomnianymi zadaniami celu publicznego (lokalnymi i ponadlokalnymi) oraz uwarunkowaniami gminy, tj.:

- usytuowaniem przy drodze krajowej nr 51 i 57,
- lokalizacją na terenie gminy przejścia granicznego z Federacją Rosyjską,
- lokalizacją w Bezledach Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- położeniem w strefie obszarów chronionych,
- wysokim udziałem użytków rolnych w strukturze przestrzennej gminy,
- warunkami i jakością życia mieszkańców,
- dotychczasowym władaniem i zainwestowaniem terenu,
- możliwościami rozwoju gminy,
- stanem systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- zabudową po upadłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza kierunki rozwoju gminy oraz stanowi podstawę do podejmowania dalszych działań z zakresu planowania przestrzennego.

Na terenie gminy proponuje się minimalizację rozpraszania zabudowy poza istniejące jednostki osadnicze, a także rozwój zabudowy wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Zaleca się dążenie do zagęszczania struktury przestrzennej gminy. Pożądanym jest dalszy rozwój funkcji osadniczych uzupełniony działalnością pozarolniczą (usługową, handlową).

W związku z typowo rolniczym charakterem gminy, jej szansą jest polityka rozwojowa oparta na wspieraniu rolnictwa i działalności około rolniczej. Konieczne jest również podjęcie intensywnych działań zmierzających do pozyskania inwestorów, gotowych ulokować swój kapitał na terenie gminy w przemyśle. Gmina Bartoszyce charakteryzuje się znaczną ilością terenów po byłych pegeerach, tereny te stanowią dobre miejsce dla lokalizacji funkcji produkcji rolniczej ale także dla rozwoju przemysłu i usług. Istotnym dla gminy jest jej położenie geopolityczne i bliskość Federacji Rosyjskiej. Graniczenie przez gminę z Obwodem Kaliningradzkim stwarza dla niej mnogość szans dla rozwoju, szczególnie funkcji usługowych. Priorytetem w związku z powyższym powinno być dla gminy partnerstwo z Obwodem Kaliningradzkim, które zarówno jak dla gminy tak i dla Obwodu przyniesie obopólne korzyści. Wyznaczone w studium tereny przemysłowe i przemysłowo-usługowe, położone w niedalekiej odległości od Obwodu Kaliningradzkiego są atutem czyniącym gminę atrakcyjnym miejscem dla potencjalnych inwestorów. Z uwagi na rolniczy charakter gminy w obszarach przemysłowych i usługowych preferowane są przede wszystkim podmioty prowadzące działalność o małej uciążliwości dla środowiska oraz prowadzące działalność produkcyjno-przetwórczą związaną z rolnictwem.

Obecnie tereny po byłych PGRach, są dla gminy problemem z uwagi na postępujący proces degradacji społecznej. Obszary te charakteryzują się dużym poziomem bezrobocia, a jednocześnie są obszarami o gęstym zaludnieniu, co prowadzi do powstawania patologii społecznych. Aktywizacja gospodarcza tych terenów wynikająca z powstania nowych zakładów, a co za tym idzie miejsc pracy, może stać się naturalnym sposobem ich rewitalizacji.

Na terenach atrakcyjnych przyrodniczo, krajobrazowo, kulturowo proponuje się rozwój turystyki i agroturystyki. Rozwój obszarów usług turystycznych w tym usług hotelarskich przewidziano m.in. w miejscowościach Dębówko, Osieka, Galiny. Gmina Bartoszyce posiada na swoim terenie cenne dziedzictwo w postaci zespołów pałacowych i folwarcznych, które należy chronić i poddawać rewitalizacji.

W ramach studium przewiduje się następujący zakres przekształceń przestrzennych:

- możliwość modernizacji i rozbudowy istniejącej zabudowy lub realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z przeznaczeniem rolniczym (produkcja i przetwórstwo rolne) zgodnie z zasadami ładu przestrzennego oraz kompozycją przestrzenną jednostki osadniczej,
- możliwość realizacji obiektów usługowych i produkcyjnych, przy czym w zabudowie mieszkaniowej należy unikać lokalizacji przedsięwzięć, które z racji procesów technologicznych oraz zwiększonego ruchu pojazdów mogłyby być uciążliwe dla środowiska i mieszkańców,
- możliwość przekształceń i rewitalizacji osiedli po byłych PGR-ach,
- aktywizacja terenów przyjeziornych (Kinkajmy) oraz nad rzeką Łyną.

W celu zapewnienia ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy oraz utrzymania i zapewnienia harmonijnego rozwoju struktur przestrzennych jednostek osadniczych, przy jednoczesnym zachowaniu walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych, należy przyjąć następujące zasady:

- 1) kreowanie nowej zabudowy z uwzględnieniem charakteru i stylu stosowanego w danej miejscowości;
- 2) lokalizowanie nowej zabudowy w obrębie obszarów już zabudowanych oraz wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych;
- 3) kreowanie lokalnych centrów wsi, szczególnie tych leżących przy głównych ciągach komunikacyjnych i turystycznych, poprzez modernizację i budowę infrastruktury technicznej oraz lokalizowanie usług obsługi mieszkańców i turystów;
- 4) racjonalne wykorzystanie terenów najbardziej atrakcyjnych usługowo-produkcyjnie, powiększenie ilości i powierzchni terenów usługowo-produkcyjnych;
- 5) racjonalne wykorzystanie terenów najbardziej atrakcyjnych turystycznie – preferowany rozwój funkcji agroturystycznej i turystyki wiejskiej w większości jednostek wiejskich gminy;
- 6) poprawa standardu infrastruktury technicznej;
- 7) skanalizowanie i zwodociągowanie gminy.

Uzupełniające kierunki zagospodarowania:

- utrzymanie estetyki i kompozycji przestrzennej wsi,
- uzbrojenie terenów zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociągi, przydomowe oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, sieć elektroenergetyczna),
- budowa lub rozbudowa systemu komunikacyjnego,
- racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych poprzez preferowanie zagospodarowania turystycznego i wypoczynkowego,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, służąca utrwalaniu tożsamości gminy i utrzymaniu głównych elementów jego struktury funkcjonalno - przestrzennej,
- wyeksponowanie funkcji rolnej gminy jako głównej, poprzez odbudowę i rozbudowę bazy produkcji i przetwórstwa rolnego,
- ograniczenie lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

## **1.2 Audyt krajobrazowy**

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego a tym samym na terenie gminy Bartoszyce nie był prowadzony audyt krajobrazowy, w związku z powyższym nie zostały również określone granice krajobrazów priorytetowych.

## **2 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy**

### **2.1 Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy**

W oparciu o analizę uwarunkowań fizjograficznych, dotychczasowego zagospodarowania terenu gminy Bartoszyce oraz zadań uwzględnionych w dokumentach strategicznych, wydzielono tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania. Przyporządkowanie do funkcji wiodącej nastąpiło na podstawie generalizacji poszczególnych funkcji szczegółowych. Oznacza to, że w zakresie poszczególnej funkcji mogą zawierać się też inne, mniej znaczące ze względu na zajmowaną powierzchnię.

Przez usługi nieuciążliwe, opisywane poniżej, należy rozumieć usługi takie jak: gastronomia, handel, usługi oświaty, usługi administracji, usługi kultury, usługi turystyki, biura, działalność gospodarczą wynikającą z wykonywania wolnych zawodów, usługi ochrony zdrowia, usługi kosmetyczne, rzemiosło nieuciążliwe (np. fryzjer, krawiec, szewc itp.), a także inne usługi o podobnym stopniu uciążliwości spełniające normatywne parametry uciążliwości w strefie zabudowy mieszkaniowej.

#### **Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**

Gmina Bartoszyce jest typową gminą rolniczą, o wyraźnie rozwijającej się produkcji roślinnej. Wśród zabudowy mieszkaniowej dominuje zabudowa zagrodowa. W wielu miejscowościach na jej terenie, szczególnie w obszarach przymiejskich przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W ramach przeznaczenia terenu planuje się dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej wraz z obiektami związanymi z hodowlą i przetwórstwem rolniczym. Zezwala się na lokalizacje zabudowy mieszkaniowej w formie agroturystyki lub pensjonatu. W ramach funkcji dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych dla funkcji mieszkaniowej. Preferowanym kierunkiem rozwoju zabudowy jest dopełnianie ukształtowanej już struktury przestrzennej.

### **Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej**

Tereny obecnie zajęte przez pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Dalszy rozwój następować będzie na zasadach dopełnień dotąd ukształtowanej struktury zabudowy. W ramach terenów obejmujących zabudowę mieszkaniową wielorodzinną dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej nieuciążliwej (usługi publiczne i komercyjne) a także zieleni, placów zabaw, parkingów i innych elementów towarzyszących wiodącej funkcji.

### **Tereny zabudowy usługowej oraz tereny projektowanej zabudowy usługowej**

Tereny zabudowy usługowej, których rozwój będzie następować na zasadzie dopełnień w ramach obowiązującej funkcji oraz w ramach nowo wyznaczonych terenów.

W ramach funkcji możliwa jest lokalizacja obiektów związanych usługami komercyjnymi i publicznymi w tym obiektów kultury i obiektów rekreacyjno-sportowych. Dopuszcza się lokalizację lokali mieszkalnych, po spełnieniu wymagań wynikających z przepisów odrębnych.

### **Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej oraz projektowane tereny zabudowy produkcyjno-usługowej**

Tereny produkcyjno-usługowe, przeznaczone są do utrzymania istniejących oraz realizacji projektowanych zakładów i obiektów produkcyjnych z infrastrukturą obsługi technicznej, w tym związanych z obsługą rolnictwa i produkcją rolniczą, z dopuszczeniem realizacji obiektów hodowlanych, a także składów, magazynów, baz budowlanych, baz transportowych, baz spedycyjnych, usług technicznych motoryzacji, zakładów usług produkcyjnych oraz zakładów obsługi gospodarki rolnej i leśnej. Na terenie gminy wyklucza się lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zaleca się wprowadzenie terenów zieleni izolacyjnej w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania. Zezwala się na lokalizację parkingów, reklam i urządzeń infrastruktury technicznej. Dopuszcza się pozostawienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

### **Tereny predysponowane do wydobywania kopalin**

Tereny preferowane do eksploatacji kopalin wyznaczone na obszarach udokumentowanych złóż kopalin, na których wydobywanie odbywa się lub będzie realizowane w przyszłości. Obszary te po zakończonej eksploatacji należy poddać rekultywacji.



### **Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energie z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW**

Na terenach oznaczonych symbolami: EO planuje się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii tj. elektrowni fotowoltaicznych, biogazowi rolniczych oraz elektrowni wodnych.

### **Teren przeznaczony pod rozbudowę cmentarza**

Teren przeznaczony pod rozbudowę cmentarza komunalnego zlokalizowanego na terenie miasta Bartoszyce przy ul. Leśnej.

### **Tereny rolnicze**

Wyznacza się tereny wyłączone spod zabudowy, za wyjątkiem zabudowy związanej z użytkowaniem rolniczym gruntów, ograniczonej do siedlisk rolniczych. Są to obszary zlokalizowane poza terenami zainwestowanymi wsi i terenami skupionej zabudowy, które tworzą głównie łąki, pola uprawne i pastwiska, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, śródpolne oczka wodne, cieki, rowy melioracyjne.

Wyznaczenie tych terenów stwarza warunki do prowadzenia polityki władz gminy zgodnej z kształtowaniem ładu przestrzennego, co jednocześnie związane jest z rozwojem zabudowy tylko na obszarach wyznaczonych w studium pod tę funkcję, a nie w miejscach przypadkowych. Takie działanie zgodne jest również z poszanowaniem środowiska i przeciwdziałaniem rozpraszaniu zabudowy.

### **TZ1 - tereny zamknięte wyznaczone decyzją Ministra Obrony Narodowej**

Tereny zamknięte w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz. U. 2016 poz. 1629 ze zm.)

### **TZ2 - tereny zamknięte wyznaczone decyzją Ministra Infrastruktury i Rozwoju**

Tereny zamknięte w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz. U. 2016 poz. 1629 ze zm.)

### **Strefa ochronna strzelnicy garnizonowej**

Strefa ochronna strzelnicy garnizonowej w rozumieniu art. 20 Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać strzelnice garnizonowe oraz ich usytuowanie (tj. Dz. U 2001 poz. 132 nr 1479 ze zm.).

Zagospodarowanie terenu w strefie odbywa się na zasadach określonych w ww. rozporządzeniu.

**Za zgodne z ustaleniami niniejszego studium uznaje się ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zachowujące istniejące obecnie przeznaczenia terenów, tj. dopuszcza się możliwość zachowania ich dotychczasowego sposobu użytkowania.**

### **Wytoczne ogólne:**

- 1) W ramach wszystkich wyżej wymienionych funkcji, jeśli nie narusza to przepisów odrębnych, zezwala się na lokalizację terenów komunikacji, parkingów, infrastruktury technicznej oraz zieleni.
- 2) Po spełnieniu przepisów odrębnych, dopuszcza się łączenie poszczególnych funkcji w przypadku, gdy nie będą się one ze sobą wykluczać.
- 3) Nieodpłatne przekazanie na rzecz gminy przez Agencje Nieruchomości Rolnych gruntów na cele związane w szczególności z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej, zakładania lub rozszerzania cmentarzy komunalnych albo, jeżeli położony jest na nich cmentarz oraz inne cele publiczne wynikające z przepisów odrębnych uznaje się za zgodne z ustaleniami studium.
- 4) W każdej ze stref dopuszcza się lokalizację urządzeń inżynierskich.
- 5) Lokalizacje nowych usług i obiektów mieszkalnych winny uwzględniać dotychczasowy charakter funkcjonalny otoczenia i nie powodować uciążliwości dla mieszkańców.
- 6) W granicach administracyjnych miejscowości oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi nie należy lokalizować zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.

- 7) Lokalizacja zakładów mogących powodować znaczące oddziaływanie na środowisko, powinna odbywać się z zachowaniem separacji przestrzennej (oddalenie) lub terenów izolujących (zieleni izolacyjnej) od zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacyjnej.
- 8) W ramach istniejącej i projektowanej zabudowy, zezwala się na lokalizację odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW na dachach budynków (baterie słoneczne/kolektory słoneczne), jako indywidualnego źródła energii, wykorzystywanego na potrzeby gospodarstwa domowego, ewentualnie innych rozwiązań technologicznych nieszkodliwych dla środowiska. Lokalizacja odnawialnych źródeł energii na obiektach podlegających ochronie konserwatorskiej możliwa jest w przypadku braku negatywnego wpływu na krajobraz kulturowy i przedmiot ochrony.
- 9) Rozszerzanie cmentarzy oraz zagospodarowanie terenów wokół cmentarzy należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym dotyczącymi ograniczeń w zakresie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, obiektów związanych z produkcją lub przechowywaniem żywności oraz ujęć wody.
- 10) Lokalizacja nowej zabudowy możliwa jest wyłącznie poza terenami wykluczonymi z zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 11) W strefie 100 m od rzek i jezior, z uwagi na położenie i walory przyrodniczo-krajobrazowe wyznaczonych terenów, realizacja nowego przeznaczenia powinna być zgodna z przepisami powołującymi występujące tam formy ochrony przyrody.
- 12) Zgodnie z treścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 ustala się:
  - konieczność podłączenia do kanalizacji zabudowań w miejscowościach Łabędnik, Sokolice i Spurgle,
  - konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 w przypadku prowadzenia prac polegających na oczyszczaniu i konserwacji rowów melioracyjnych odwadniających torfowiska,
  - że, nie należy budować nowych obiektów mieszkalnych i gospodarczych ani nowych dróg komunikacji pieszej i kołowej w promieniu 500 m od obszaru Natura 2000,
  - że, nie należy zalesiać obszaru w promieniu 500 m od torfowisk,

- że, wycinka drzew na obszarze Natura 2000 będzie możliwa jedynie po przeprowadzeniu oceny oddziaływania;
- 13) Zgodnie z treścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015, ustala się:
- promowanie pozyskiwania innych form energii: słonecznej, biogazownie;
  - że nie zaleca się wprowadzania jednorocznych i wieloletnich upraw roślin energetycznych (np. wierzby, brzozy, topoli).

## **2.2 Tereny objęte ograniczeniami lub zakazem zabudowy**

Tereny objęte ograniczeniami lub zakazem zabudowy wynikającym z przepisów odrębnych:

- obszary w pasach oddziaływania linii infrastruktury technicznej (linia energetyczna wysokiego i średniego napięcia, sieci gazowe),
- z tytułu przepisów drogowych:
  - ✓ obowiązuje zakaz zabudowy obiektami budowlanymi w odległości określonej w przepisach odrębnych w zależności od klasy kategorii drogi,
- z tytułu przepisów ustawy prawo wodne:
  - ✓ pasy ochronne o szerokości 1,5 m od linii brzegu powierzchniowych wód publicznych,
  - ✓ obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- z tytułu przepisów o ochronie przyrody:
  - ✓ tereny położone w granicach obowiązujących form ochrony przyrody,
- z tytułu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
  - ✓ tereny na gruntach rolnych położonych na glebach najwyższych klas bonitacyjnych,
  - ✓ tereny na gruntach stanowiących użytki leśne,
- z tytułu ustawy prawo geologiczne i górnicze:
  - ✓ obszary udokumentowanych złóż kopalin.

## **2.3 Ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu gminy Bartoszyce**

W studium proponuje się następujące wskaźniki dotyczące nowoprojektowanej zabudowy na obszarze gminy Bartoszyce. Podane poniżej wskaźniki i parametry zabudowy, nie dotyczą zabudowy istniejącej, podzielenia oraz regulacji działek.

### **Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**

- minimalna powierzchnia działki budowlanej: 1000 m<sup>2</sup>
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: 70%
- maksymalna wysokość zabudowy: 2 kondygnacje nadziemne w tym poddasze użytkowe
- kąt nachylenia połaci dachowych od 30° do 45°.

### **Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej**

- minimalna powierzchnia działki budowlanej: 3000 m<sup>2</sup>
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: 30%
- maksymalna wysokość zabudowy: 4 kondygnacje nadziemne,
- kąt nachylenia połaci dachowych: od 3° do 45°.

### **Tereny zabudowy usługowej**

- minimalna powierzchnia działki budowlanej: nie wyznacza się minimalnej wielkości działki budowlanej w zabudowie usługowej, gdyż uzależniona jest ona od rodzaju prowadzonej działalności,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: 30%
- maksymalna wysokość zabudowy: 2 kondygnacje nadziemne
- kąt nachylenia połaci dachowych: 3° do 45°.

## **Tereny zabudowy przemysłowo-usługowej**

- minimalna powierzchnia działki budowlanej: nie wyznacza się minimalnej wielkości działki budowlanej w zabudowie przemysłowej, gdyż uzależniona jest ona od rodzaju prowadzonej działalności,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: 10%
- maksymalna wysokość zabudowy: nie wyznacza się maksymalnej wysokości budynków z zabudowie przemysłowej, gdyż uzależniona jest ona od rodzaju prowadzonej działalności,
- kąt nachylenia połaci dachowych: nie ustala się, uzależniony jest od rodzaju prowadzonej działalności,
- zaleca się wprowadzanie zieleni izolacyjno-krajobrazowej w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania terenu.

**Podane wskaźniki i parametry obrazują wartości, do których należy dążyć. Traktuje się je jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których zaleca się doprecyzowanie poszczególnych parametrów. W uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza związanych z ograniczeniami (fizjograficznymi, własnościowymi, itd.), a także potrzebą zachowania ładu przestrzennego, wskaźniki i parametry mogą zostać ustalone na innym poziomie, jednakże tylko w oparciu o ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, poprzedzonego opracowaniem ekofizjograficznym.**

**Podane parametry i wskaźniki zabudowy nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego.**

Podane powyżej wskaźniki nie dotyczą terenów, na których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, stanowiące akt prawa miejscowego. Na obszarach, objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowanie odbywa się zgodnie z ich treścią.

### **3 Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk**

#### **3.1 Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody**

Na terenie gminy Bartoszyce znajdują się następujące tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody, które podlegają specjalnym zasadom użytkowania wynikającym z przepisów je powołujących:

- Obszary Chronionego Krajobrazu:
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy,
- Obszary Natura 2000:
  - Ostoja Warmińska,
  - Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika,
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne
  - Rosiczka koło Węgoryt,
  - Rosiczka koło Żydowa,
  - Torfowisko źródłiskowe Sokolica,
  - Torfowisko źródłiskowe Spurgle.

Dla wyżej wymienionych obszarów wyznaczone zostały zasady użytkowania oraz zakres ochrony.

**Obszary Chronionego Krajobrazu** - na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują ograniczenia zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami je powołującymi.

**Obszary Natura 2000** - na obszarach objętych siecią NATURA 2000 obowiązują plany zadań ochronnych powołane:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru

Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015 (Dz. U. Woj. Warm.- Maz. z 2014 r. poz. 3086),

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 (Dz. U. Woj. Warm.- Maz. z 2014 r. poz. 1008),

których zapisy regulują zasady gospodarowania w granicach obszarów Natura 2000.

Na obszarach wchodzących w skład sieci NATURA 2000 działalność rolna, leśna, rybacka, łowiecka, amatorski połów ryb i utrzymanie urządzeń ochrony przeciwpowodziowej nie będzie podlegać ograniczeniom, jeżeli działania te nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono dany obszar. W przypadku gminy może to oznaczać np. dążenie do zachowania istniejącej powierzchni łąk, pastwisk i terenów podmokłych, przeciwdziałanie ich zarastaniu przez drzewa i krzewy, zachowanie bilansu wodnego.

**Pomniki przyrody i użytki ekologiczne** - w stosunku do pomników przyrody i użytków ekologicznych obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów je powołujących.

## **3.2 Obszary objęte innymi prawnymi formami ochrony**

### **3.2.1 Z tytułu przepisów prawa - Ustawa o lasach i Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych**

#### Lasy ochronne

W granicach administracyjnych gminy Bartoszyce wydzielono następujące lasy ochronne:

1. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – o powierzchni 1910,97 ha,
2. Lasy wodochronne – o powierzchni 447,43 ha
3. Lasy glebochronne – o powierzchni 211,06 ha
4. Lasy stanowiące ostoje zwierząt – o powierzchni 28,48 ha
5. Lasy badawcze i doświadczalne – o powierzchni 310,31 ha



Zasady zaliczania lasów do „lasów ochronnych” reguluje ustawa o lasach, zasady te zostały również opisane w Rozdziale 2.5 Tom I Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.

Zasady użytkowania lasów ochronnych regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce. W przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów lasy ochronne mogą być przeznaczone na inne cele niż określone powyżej, po uzyskaniu zgody właściwego organu.

#### Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Zgoda taka nie jest wymagana jeśli wspomniane grunty spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- 2) położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- 3) położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych;
- 4) ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Zasady przeznaczania użytków rolnych klas I-III regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

### **3.2.2 Z tytułu przepisów Ustawy prawo wodne**

#### Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego

Położenie nad rzeką Łyną wiąże się z ryzykiem wystąpienia na terenie gminy Bartoszyce lokalnych podtopień bądź powodzi.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązują zasady zagospodarowania zgodne z przepisami ustawy Prawo wodne. Na terenach zagrożenia powodziowego zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego;
- 4) lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, zwolnić od ww. zakazów określonych w ustawie Prawo wodne, określając warunki niezbędne dla ochrony przed powodzią, jeżeli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym.

#### Ochrona wód podziemnych

Główne zbiorniki wód podziemnych wydzielane są w celu ochrony wody wysokiej jakości, która może być wykorzystana w przyszłości. Podstawowym kryterium do utworzenia głównego zbiornika wód podziemnych jest:

- najwyższa klasa jakości wody,
- wydajność ujęcia powyżej 10000 m<sup>3</sup>/d,
- przewodność warstwy wodonośnej wyższa niż 10 m<sup>2</sup>/h,
- wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m<sup>3</sup>/h.

Około 1/3 obszaru gminy Bartoszyce leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205 (Subzbiornik Warmia) o powierzchni ogólnej 1660 km<sup>2</sup> i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 60 tys. m<sup>3</sup>/d. Zbiornik ten nie posiada opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej.

Do działań w zakresie ochrony zasobów wód podziemnych zalicza się zachowanie zasobów zwykłych wód podziemnych oraz zapewnienie ich wysokiej jakości.

Ochrona wód podziemnych wymaga prowadzenia na tych obszarach ukierunkowanego gospodarowania na powierzchni. Proponuje się ograniczenie lub wykluczenie realizacji inwestycji, które mogą stanowić zagrożenie dla czystości wód podziemnych. Tereny osadnicze należy wyposażyć w systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków, a w przypadku wsi o dużym rozproszeniu zabudowy zaleca się promowanie inwestycji związanych z budową przydomowych oczyszczalni ścieków. Należy edukować społeczeństwo w zakresie właściwych zasad nawożenia gleb i stosowania odpowiednich środków ochrony roślin.

#### Strefy ochronne od ujęć wód

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159) strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasły 31 grudnia 2012 r. W związku z powyższym na terenie gminy Bartoszyce na dzień opracowywania niniejszego dokumentu, nie występują strefy ochronne ujęć wody.

### **3.2.3 Z tytułu przepisów prawa – Prawo geologiczne i górnicze i Prawo ochrony środowiska**

Na terenie gminy Bartoszyce występuje jedno udokumentowane złożo kopaliny Parkoszewo I. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego jest to złożo mieszanek żwirów piaszkowych o powierzchni 5,55 ha.

Zgodnie z obowiązującym prawem złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopaliny, w tym kopaliny towarzyszących. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób

gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.

### **3.3 Obszary wskazane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody**

Nie planuje się powołania nowych form ochrony przyrody na terenie gminy Bartoszyce.

### **3.4 Zasady ochrony krajobrazu kulturowego**

Krajobraz kulturowy gminy Bartoszyce nie został znacznie przekształcony w odniesieniu do pierwotnego, dlatego też tak ważna staje się jego ochrona. W związku z peryferyjnym położeniem gminy na mapie Polski rozwój osadnictwa w czasach przemian ustrojowych był niewielki i opierał się głównie o istniejące zabudowania. Pojawiające się obce kulturowo zabudowania w głównej mierze dotyczyły budynków Państwowych Gospodarstw Rolnych. Jednakże nawet one z racji obecności na terenie gminy przez dziesięciolecia wrosły się w jej krajobraz. Ruch budowlany nasilony w kraju w latach 90-tych dotknął gminę w nieznacznym stopniu, co w rezultacie wpłynęło pozytywnie na krajobraz kulturowy. Na terenie gminy niewiele jest elementów architektury obcej regionowi. Zabudowa, która powstawała, w dużej mierze nawiązuje do zabudowy historycznej. Co nie oznacza, że „elementu obcego” na terenie gminy w ogóle nie występuje. Miejscowościami, które najbardziej rozwijały się na przestrzeni ostatnich około 30 lat są miejscowości zlokalizowane na styku z miastem Bartoszyce oraz miejscowość Bezledy, to w nich pojawia się najwięcej zabudowań architektury współczesnej.

W celu ochrony krajobrazu kulturowego przyjmuje się następujące zasady:

- ochrona i właściwe utrzymanie obiektów i terenów objętych ochroną prawną – wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego,
- ochrona obiektów i terenów historycznych dla zachowania tożsamości lokalnej - wpisanych do ewidencji zabytków,
- zachowanie i kontynuacja historycznych układów zabudowy wraz z siecią dróg i istniejącą zielenią wysoką,
- nawiązanie nową zabudową do zabudowy historycznej,
- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania ulic i placów,

- przebudowa obiektów dysharmonijnych,
- stosowanie tradycyjnych technik budowania i materiałów budowlanych (cegła, tynk w odcieniach szarości, dachówka ceramiczna, elementy dekoracyjne w odcieniach bieli lub jasnej szarości).

W ramach zachowania krajobrazu kulturowego ochronie podlegają: linie zabudowy, skala zabudowy, sposób lokalizacji i rozmieszczenia budynków, forma i gabaryty budynków architektury lokalnej, geometria i pokrycie dachu, kolorystyka dachów, nachylenie połąci dachowych z wyjątkiem budynków usługowych, produkcyjnych i składowych, rodzaj stosowanych lokalnie materiałów budowlanych, stolarki otworowej oraz tradycyjnego detalu budowlanego, zdobnictwa ciesielskiego, stolarskiego i kowalskiego (np. opaski w tynku, gzyms kordonowy, pilasty, uszaki itp.).

## **4 Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**

### **4.1 Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków**

Na terenie gminy Bartoszyce znajdują się zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków (tabela nr 11.1 – Tom I „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”). Obiekty te podlegają ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wszelkie działania projektowe, remontowe i inwestycyjne związane z tymi obiektami powinny być prowadzone zgodnie z przepisami w/w ustawy oraz przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony i opieki nad zabytkami. Wszelkie działania projektowe, remontowe i inwestycyjne związane z tymi obiektami, wymagają uzyskania pozwolenia od wojewódzkiego konserwatora zabytków.

### **4.2 Obiekty i obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków**

Poza obiektami ujętymi w rejestrze zabytków na terenie gminy Bartoszyce zlokalizowane są obiekty i zespoły ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Wszelkie prace w

obrębie tych obiektów regulują przepisy odrębne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami i ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gminna ewidencja zabytków powinna podlegać okresowej aktualizacji polegającej na wykreślaniu z ewidencji zabytków nieruchomości, które zostały rozebrane, gruntownie przebudowane i utraciły już cechy zabytkowe, uzupełnianiu o zmiany stanu prawnego obiektu, jak aktualne formy ochrony - w porozumieniu z konserwatorem zabytków.

### **4.3 Stanowiska archeologiczne**

Na terenie gminy Bartoszyce znajduje się osiem stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych województwa warmińsko-mazurskiego oraz stanowiska archeologiczne nie ujęte w rejestrze zabytków archeologicznych.

### **4.4 Zasady ochrony konserwatorskiej**

W zakresie ochrony obszarów i obiektów zabytkowych:

- obowiązuje ochrona zachowanej zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej oraz historycznego krajobrazu kulturowego z widokami na historyczne ośrodki wiejskie, z dominantami w postaci kościołów oraz historyczną zieleń zagospodarowaną w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych,
- obowiązuje ochrona układu dróg i placów, sposobu zabudowy i zależności przestrzennych, występujących pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi zabudowy,
- w obiektach historycznych ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, artykulacja i sposób opracowania elewacji (w tym rodzaj i forma stolarki otworowej jako jednego z elementów wystroju elewacji),
- zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (tj. wyburzania, nadbudowy, przebudowy, rozbiórki i odbudowy),
- zakaz zmian kształtu dachów i historycznego rodzaju pokrycia dachowego (tj. wprowadzania współczesnego rodzaju pokrycia np. typu blachodachówka),
- zakaz zmian w obrębie elewacji (z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich),

- zakaz zewnętrznej termomodernizacji budynków historycznych jeżeli działanie to obniży wartość danego obiektu,
- adaptacja istniejących budynków do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich historycznego charakteru,
- remonty budynków historycznych należy prowadzić z wykorzystaniem historycznych materiałów i technik budowlanych.

W zakresie ochrony historycznych parków, cmentarzy, alei przydrożnych:

- w obrębie cmentarza obowiązuje ochrona układu przestrzennego (aleje, układ kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wody, kaplice;
- w obrębie parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych elementów małej architektury, tj. ogrodzenia i. in.
- w obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery), wycinki starodrzewia, likwidacji historycznych elementów małej architektury, a w przypadku cmentarzy także zabytkowych nagrobków,
- w obrębie alei przydrożnych obowiązuje ochrona drzewostanu i innych elementów przestrzennych, kapliczek, krzyży; w przypadku remontów dróg nakazuje się zachowanie ostrożności, zakazuje uszkodzenia korzeni, pnia i gałęzi,
- wszelkie prace prowadzone w obrębie historycznych parków i cmentarzy należy uzgodnić z konserwatorem zabytków, a w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków, uzyskać pozwolenie konserwatora zabytków na prowadzenie prac.

W zakresie ochrony stanowisk archeologicznych wprowadza się następujące zasady:

- W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi,
- Na stanowiskach archeologicznych o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej, powinny one pozostać nieużytkami,
- Inwestycje „liniowe” (np. gaz, prąd, kanalizacja, telekomunikacja) winny być prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym.

## **4.5 Dobra kultury współczesnej**

Na terenie gminy Bartoszyce nie występują dobra kultury współczesnej.

## **4.6 Program opieki nad zabytkami**

Gmina Bartoszyce posiada przyjęty Uchwałą nr XXXIX/335/2014 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 26 marca 2014 r. „Program opieki nad zabytkami gminy Bartoszyce na lata 2014-2017”. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez radę gminy.

# **5 Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej**

## **5.1 Układ drogowy**

Obsługę komunikacyjną gminy zapewniają drogi o następujących parametrach technicznych: główne ruchu przyspieszonego (GP), główne (G), zbiorcze (Z), lokalne (L) i dojazdowe (D). Ze względu na klasyfikację administracyjną na układ komunikacyjny gminy składają się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogowa dostępność komunikacyjna gminy Bartoszyce jest na stosunkowo dobrym poziomie. W granicach administracyjnych gminy przebiegają 2 drogi krajowe:

- Nr 51 (Granica Państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobre Miasto – Olsztyn – Olsztynek), która mimo przypisanej jej klasy technicznej GP, nie spełnia jej założeń i wymaga przebudowy.
- Nr 57 (Bartoszyce – Biskupiec – Szczytno – Przasnysz – Pułtusk) w klasie technicznej G (droga główna), która będzie dostosowywana do parametrów technicznych klasy GP.

Wyróżnić można również 2 drogi wojewódzkie:

- Droga wojewódzka nr 512 Pieniężno – Górowo Iław. – Bartoszyce (klasa techniczna G) ,  
Bartoszyce – Szczurkowo (klasa techniczna Z)
- Droga wojewódzka nr 592 Bartoszyce – Kętrzyn – Giżycko (klasa techniczna G)

Obecność w granicach gminy dróg krajowych nr 51 i 57 determinuje rozwój przestrzenny terenów do niej przylegających (strefa przyspieszonego rozwoju społecznego



i gospodarczego). W tych miejscach coraz częściej powstawać będą nowe tereny usługowe i przemysłowe. Strategiczną dla gminy Bartoszyce jest droga krajowa nr 51, która jest jednym z najważniejszych szlaków komunikacyjnych w województwie warmińsko-mazurskim. Zapewnia gminie połączenie z polsko-rosyjskim przejściem granicznym w Bezledach oraz z Olsztynem - miastem wojewódzkim.

Na terenie gminy Bartoszyce obserwowany jest regularny wzrost natężenia ruchu samochodowego i ciężarowego zwłaszcza w ciągu dróg krajowych oraz wojewódzkich. Jednym z głównych elementów powodujących wzmożony ruch tranzytowy na obszarze gminy jest jej położenie przy granicy z Obwodem Kaliningradzkim wraz z przejściem granicznym w Bezledach. Zgodnie z danymi zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa ruch tranzytowy na drodze krajowej nr 51 przekracza 10 000 pojazdów na dobę. W związku z tym planowana jest budowa obwodnicy miasta Bartoszyce w jej ciągu. Na podstawie przeprowadzonych analiz materiałów źródłowych i terenowych wizji lokalnych opracowano 2 warianty przebiegu obwodnicy. Jeden z nich (krótszy - 12, 22 km) biegnie po zachodniej stronie miasta, drugi znacznie dłuższy (18,92 km) po wschodniej. Oba warianty planowanej obwodnicy na przeważającej długości przebiegają przez tereny rolne. Jedynie krótkie odcinki przechodzą przez tereny leśne. Występują zbliżenia trasy do pojedynczych zabudowań gospodarskich. Budowa obwodnicy miasta Bartoszyce może wpłynąć na:

- zmiany istniejącego układu dróg w gminie (kategorie, hierarchia i powiązania),
- zwiększenie dostępności gminy i uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych (budownictwo mieszkaniowe),
- uruchomienie nowych potencjalnych terenów inwestycyjnych w okolicach węzłów (rozwój działalności gospodarczych).

Zgodnie z Uchwałą nr 156/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” przewidywany okres budowy tego obojęcia to lata 2020-2024.

Innymi działaniami, które należałoby podjąć na terenie gminy w zakresie infrastruktury jest modernizacja istniejącej sieci w tym zmiana parametrów technicznych dróg krajowych nr 51 i 57 oraz dróg wojewódzkich. Dla potrzeb rozbudowy dróg krajowych wskazuje się do zarezerwowania pas terenu o szerokości 80m w liniach rozgraniczających dla rozbudowy DK 51 (a także rezerwę terenu pod planowaną obwodnicę miejscowości Bezledy

w ciągu DK 51) i pas o szerokości 30 m w liniach rozgraniczających dla rozbudowy DK 57.

Na terenie gminy Bartoszyce znajduje się 25 dróg powiatowych. Standard techniczny dróg niższych kategorii na terenie gminy jest niezadawalający. Duża część z nich to drogi wąskie, o uszkodzonej nawierzchni, a niektóre żwirowe lub gruntowe. Sytuacja taka wynika m. in. z tego, że gmina Bartoszyce należy do grupy największych obszarowo gmin w Polsce, a co za tym idzie sieć dróg jest bardzo duża a ich utrzymanie wymaga znacznych nakładów finansowych. Poprawa stanu infrastruktury drogowej powinna stać się jednym z głównych celów strategicznych gminy, gdyż sprzyjać to będzie jej ogólnemu rozwojowi, a zwłaszcza sektora gospodarczego, turystyczno – rekreacyjnego i mieszkaniowego.

Do najważniejszych działań z zakresu infrastruktury drogowej, których realizację planuje się w ciągu najbliższych lat, trzeba więc zaliczyć:

- przebudowę drogi krajowej nr 51: granica państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobrze Miasto – Olsztyn – Olsztynek (droga nie spełnia parametrów założonej klasy GP),
- przebudowę drogi krajowej nr 57: Bartoszyce – Biskupiec – Szczytno – Przasnysz – Pułtusk do klasy GP,
- budowę obwodnicy miasta Bartoszyce,
- budowę obwodnicy Bezled,
- przebudowę dróg powiatowych (m. in. nr 1400N na odcinku Galiny-Maszewy, nr 1354N na odcinku Tolko - Pieszkowo oraz nr 1354N na odcinku Tolko – Pieszkowo – Głądy)

## **UKŁAD KOMUNIKACYJNY NADRZĘDNY**

Nadrzędny układ komunikacyjny dla gminy Bartoszyce stanowią następujące drogi:

- Droga krajowa nr 51 - (Granica Państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobrze Miasto – Olsztyn – Olsztynek)
- Droga krajowa nr 57 - (Bartoszyce – Biskupiec – Szczytno – Przasnysz – Pułtusk)
- Droga wojewódzka nr 592 – (Bartoszyce – Kętrzyn – Giżycko)
- Droga wojewódzka nr 512 – (Pieniężno – Górowo Iławeckie – Bartoszyce)

Wyżej wymienione drogi krajowe stanowią połączenie dla gminy z drogami krajowymi nr 53 oraz 16. Natomiast elementem kluczowym dla gminy Bartoszyce jest

połączenie komunikacyjne z Obwodem Kaliningradzkim. Droga wojewódzka nr 592 łączy Bartoszyce z Giżyckiem, zaś DW nr 512 stanowi korytarz transportowy gminy na zachód w kierunku morza Bałtyckiego.

## **UKŁAD KOMUNIKACYJNY PODSTAWOWY**

Podstawowym układem komunikacyjnym w gminie Bartoszyce jest:

- Droga wojewódzka nr 512 – (Bartoszyce – Szczurkowo (klasa techniczna Z))
- Droga powiatowa nr 1386N – (Kicina – Piasek – Bezledy – Łoskajmy)
- Droga powiatowa nr 1400N – (Krekole – Galiny – Maszewy)
- Droga powiatowa nr 1394N – (Witki - Sępopol - Dietrzychowo - Gierkiny)

Zadaniem układu podstawowego jest uzupełnienie układu nadrzędnego oraz usprawnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi częściami gminy. Funkcję taką pełni droga wojewódzka nr 512 prowadząca do terenów nadgranicznych w Szczurkowie i łącząca północno – wschodnią część gminy z miastem Bartoszyce. Dodatkowo podstawowy układ komunikacyjny gminy uzupełnia droga powiatowa nr 1386N łącząca drogę wojewódzką nr 512 z drogą krajową nr 51i biegnącą przez największą miejscowość gminy – Bezledy. Do powyższego układu zaliczyć można również drogę powiatową nr 1400N łączącą DK nr 57 z DW nr 592 oraz drogę powiatową nr 1394N wychodzącą w kierunku Sępopola.

## **UKŁAD UZUPEŁNIAJĄCY**

Układ uzupełniający tworzą pozostałe drogi powiatowe i gminne zapewniające obsługę poszczególnych miejscowości gminy. Do grupy tego układu zalicza się również drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych. W celu usprawnienia ruchu gminnego i międzygminnego należy dążyć do przebudowy i remontów dróg powiatowych i gminnych oraz utrzymywać je w należyłym stanie. Priorytetowo powinny być remontowane drogi obsługujące największą ilość mieszkańców i leżące na obszarach o największej w skali gminy aktywności gospodarczej oraz odcinki o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu. Budowa nawierzchni utwardzonych w nadchodzących latach powinna być jednym z najważniejszych zadań gminy, ze względu na słaby stan techniczny wielu dróg lokalnych.

## 5.2 Układ kolejowy

Obecnie na terenie gminy Bartoszyce nie ma czynnych pasażerskich linii kolejowych. Od 2001 roku ze względu na nieczynne kolejowe przejście graniczne Głomno - Bagrationowsk oraz zły stan techniczny torów odbywa się tylko ruch towarowy na odcinku Białystok – Bartoszyce. W celu podniesienia kolejowej dostępności komunikacyjnej gminy Bartoszyce należy podjąć wszelkie działania prowadzące do modernizacji i otwarcia przejścia kolejowego w Głomnie. Ponowne uruchomienie ruchu kolejowego na obszarze gminy przyczyni się do wzrostu jej gospodarczej konkurencyjności oraz może stanowić impuls dla inwestorów do lokalizacji na terenie gminy przedsiębiorstw oraz zakładów produkcyjnych.

## 5.3 Szlaki turystyczne

Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i około turystycznej oraz rozwijanie form turystyki z wykorzystaniem lokalnych uwarunkowań powinien się odbywać poprzez:

- tworzenie systemu szlaków turystycznych w oparciu o istniejące trasy, szlaki oraz walory i zasoby przyrodnicze i kulturowe wraz z realizacją zagospodarowania turystycznego towarzyszącego szlakom,
- realizację nowych inwestycji oraz podnoszenie standardu istniejących obiektów, mające na celu zwiększenie oferty turystycznej i wydłużenie sezonu,
- kształtowanie terenów i obiektów rekreacyjnych w obszarach przy mieście Bartoszyce (wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy wiejskiej),
- Rozwój form i rodzajów turystyki w oparciu o predyspozycje, potencjał, zasoby, walory środowiska przyrodniczego i kulturowego, a także istniejące zagospodarowanie i cechy przestrzeni:
  - rozwój turystyki kwalifikowanej rowerowej w oparciu o system tras rowerowych, uwzględniający atrakcyjne miejsca i zagospodarowanie turystyczne,
  - rozwój turystyki poznawczej, w tym: krajoznawczej, kulturowej (obiekty zabytkowe, w tym m.in.: architektura gminy, zabytkowe cmentarze, obiekty inżynierskie, obiekty sakralne, kapliczki), przyrodniczej i ekoturystyki, na obszarach cennych przyrodniczo (np. birdwatching),

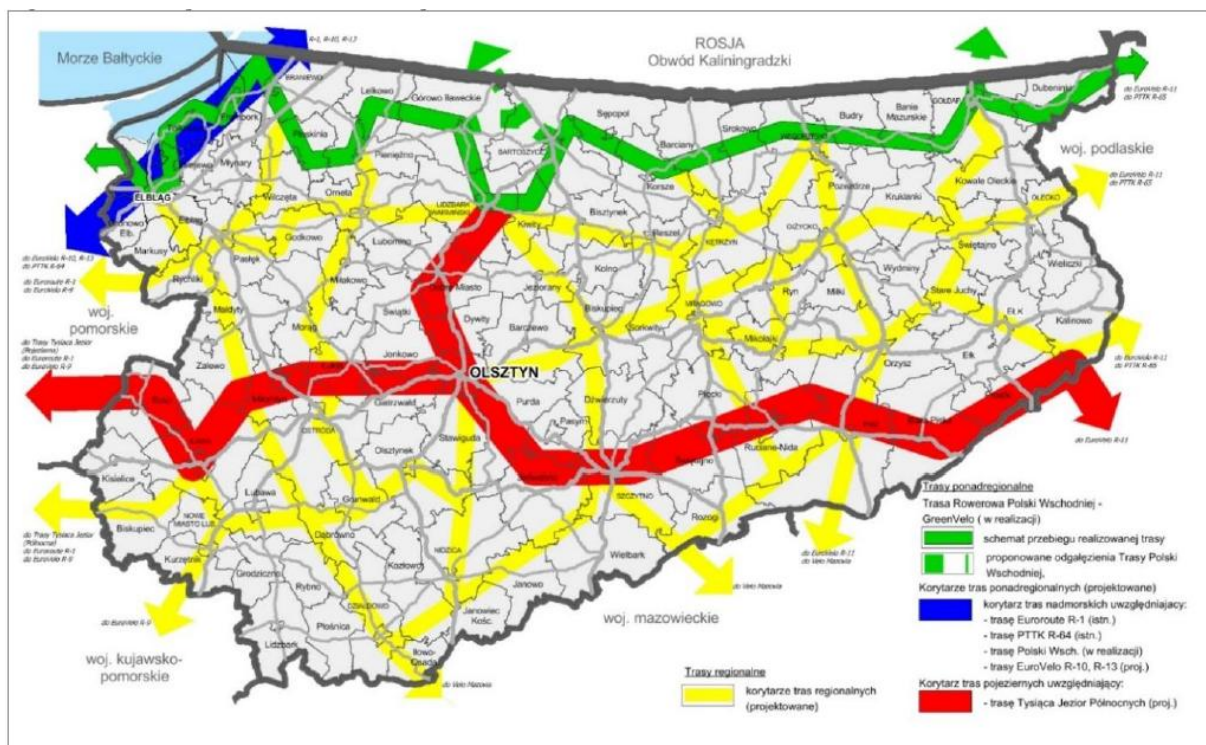
- rozwój turystyki biznesowej, kongresowej – szczególnie na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo, dostępnych komunikacyjnie, w obiektach o wysokim standardzie,
- rozwój turystyki tranzytowej, poprzez tworzenie miejsc obsługi recepcyjnej wzdłuż głównych dróg województwa i przy węzłach komunikacyjnych,
- rozwój agroturystyki,
- rozwój nowatorskich form i rodzajów turystyki, budujących konkurencyjność gminy.

Zgodnie z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na terenie gminy Bartoszyce projektowane są następujące działania z zakresu rozwoju turystyki. Działania te są jednocześnie inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – GreenVelo,
- Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej.

Obydwie wyżej wymienione inwestycje zawarte są w Wieloletniej Prognozie Finansowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2039.

Ryc. 5.1 System tras rowerowych w woj. warmińsko-mazurskim



## **5.4 Infrastruktura techniczna**

### **5.4.1 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna**

Według danych udostępnionych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dostęp do wodociągów w gminie Bartoszyce w 2015 roku posiadało 98,7% (10 861) mieszkańców. Należy podkreślić stale rosnący wskaźnik zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca od 2005 roku. Gminną sieć wodociągową obsługuje 9 ujęć wód głębinowych.

Gmina Bartoszyce jest bardzo słabo skanalizowana. W 2015 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 4 649 osób t.j. 42,2% mieszkańców gminy. W ostatnich latach widoczny jest jednak wzrost dynamiki rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej. W latach 2013- 2015 długość czynnej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 44%.

Cele i zasady rozwoju infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Bartoszyce obejmują przede wszystkim:

- dalszy rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy, w tym możliwość budowy nowych ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody,
- zapewnienie niezawodności w dostawie wody,
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy, punktom usługowym i produkcyjnym dostępu do urządzeń zaopatrujących w wodę, o jakości zgodnej z obowiązującymi normami,
- uzbrojenie w sieć wodociągową i kanalizacyjną terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ich treścią.

Gmina Bartoszyce dąży do nieustannego rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Świadczą o tym zadania do realizacji wpisane w „Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015-2022” oraz w „Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bartoszyce na lata 2016-2030” np.:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Bartoszyce obszar C,
- kanalizacja sanitarna grawitacyjno – tłoczna: Dąbrowa – Bartoszyce, Sędławki – Bartoszyce, Kosy - Kinkajmy,
- modernizacja SUW w Łabędniku,

- budowa sieci wodociągowej z Galinek do miejscowości Kosy, Gromki, Bieliny, oraz z Łabędnika do miejscowości Sokolica, Spurgle, Gruda,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Bezledach i Łabędniku.

Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika wskazuje konieczność podłączenia do kanalizacji zabudowań w miejscowościach Łabędnik, Sokolica i Spurgle. Zadanie to jest sukcesywnie realizowane, co widać w przedsięwzięciach przewidzianych do wykonania w najbliższych latach, opisanych powyżej.

Zasady rozwoju infrastruktury w zakresie odprowadzenia ścieków sanitarnych obejmują przede wszystkim:

- zorganizowane odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z gospodarstw domowych, które przyczyni się do rozwiązania problemu nielegalnego pozbywania się nieczystości płynnych oraz nieszczelnych zbiorników bezodpływowych,
- zorganizowane odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z terenów usługowych, zakładów produkcyjnych i przemysłowych,
- promowanie inwestycji związanych z budową przydomowych oczyszczalni ścieków (zwłaszcza na terenie wsi o największym rozproszeniu),
- działania zmierzające do znacznej poprawy jakości wód płynących, stojących oraz wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych poprzez radykalne zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntu.

Wzrost skanalizowania gminy przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców, wpłynie także znacząco na poziom ochrony środowiska. Poprawa stanu środowiska oddziaływać będzie na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej, co sprzyjać będzie harmonijnemu rozwojowi gminy.

#### **5.4.2 Gospodarka odpadami**

Gmina Bartoszyce należy do Regionu Centralnego gospodarki odpadami komunalnymi. Na terenie gminy znajduje się regionalna instalacja do przetwarzania odpadów

komunalnych (składowisko odpadów, kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów) zlokalizowana w miejscowości Wysieka. W 2012 roku rekultywacji poddano kwaterę I składowiska. W 2019 r. planowane jest otwarcie kwatery II. Od 2016 r. funkcjonuje kwatera odpadów niebezpiecznych (azbest). Na terenie składowiska możliwa jest lokalizacja instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii. Odpowiedzialność za organizację gospodarki odpadami na terenie gminy ponosi Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Bartoszycach.

**Tab. 5.1 Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych w gminie Bartoszyce**

Właściciel /Zarządzający	Lokalizacja	Instalacja regionalna	Charakterystyka	Zdolność przerobowa	Data	
					rozpoczęcia eksploatacji	zakończenia eksploatacji
Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. ul. Zbożowa 8 11-200 Bartoszyce	Wysieka, gm. Bartoszyce	Składowisko odpadów	kwatery III	388 500 m <sup>3</sup> pojemność pozostała* 340 500 m <sup>3</sup>	2011	2028
			kwatery II	300 000 m <sup>3</sup>	2019	2035
			Kwatera odpadów niebezpiecznych (azbest)	33 000 m <sup>3</sup>	2016	nie określono
		Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów	Kompostownia pryzmowa	3 000 Mg/rok	2010	nie określono

\*pojemność pozostała do wykorzystania na 31.12.2015r.

Źródło: Projekt planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

Dalsza gospodarka odpadami na terenie gminy Bartoszyce będzie funkcjonowała w oparciu o „Plan gospodarki odpadami województwa warmińsko - mazurskiego na lata 2016-2022”. Projekt tego planu zakłada do osiągnięcia wymienione poniżej cele:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych, ograniczenie marnotrawstwa żywności,
- ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobycia surowców, produkcji i konsumpcji,
- wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu,
- wysoki poziom ponownego użycia produktów,



- wysoki udział odzysku, recyklingu,
- składowanie odpadów ograniczone do minimum,
- remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów,
- wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami,
- wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.

### **5.4.3 Energia elektryczna**

Na terenie gminy Bartoszyce nie ma linii energetycznych najwyższych napięć, nie ma również planów ich budowy.

Zapotrzebowanie na energię elektryczną w gminie Bartoszyce jest pokrywane z istniejącej stacji elektroenergetycznej 110/15 kV GPZ Bartoszyce i dalej poprzez układ sieci dystrybucyjnej SN 15kV powiązanej z ww. stacją do lokalnych stacji transformatorowych. Stacja GPZ Bartoszyce jest zasilana za pomocą napowietrznej linii wysokiego napięcia 110 kV relacji Lidzbark Warmiński– Bartoszyce– Korsze o łącznej długości na terenie gminy 17 km. W celu eksploatacji urządzeń i zapewnienia możliwości dojazdu pojazdów serwisowych:

- dla linii 110 kV obowiązuje teren ograniczonego zagospodarowania w odległości po 15 m od skrajnego przewodu linii
- dla linii 15 kV obowiązuje teren ograniczonego zagospodarowania w odległości po 5 m od skrajnego przewodu linii.

Dla terenów znajdujących się w pasie technologicznym obowiązują ustalenia dotyczące ograniczeń ich użytkowania i zagospodarowania zgodnie z przepisami szczególnymi.

W celu zapewnienia dostaw energii elektrycznej dla nowej zabudowy, konieczne będzie wybudowanie na terenie gminy nowych stacji 15/0,4 kV lub węzłów 10/15 kV wraz z wykonaniem powiązań funkcjonalnych z istniejącymi i projektowanymi liniami 15 kV. W przyszłych latach przewiduje się modernizację sieci elektroenergetycznej zlokalizowanej na terenie gminy Bartoszyce. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego oraz mając na uwadze zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w regionie oraz stale rosnące zapotrzebowanie na energię niezbędna będzie modernizacja sieci i urządzeń linii 110 kV relacji GPZ Bartoszyce – GPZ Korsze. Plan przewiduje również budowę linii 110 kV

Jeżiorany – Bartoszyce. Równocześnie prowadzić należy bieżącą modernizację pozostałych elementów sieci elektroenergetycznej na terenie gminy. Drzewostan w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych powinien być regulowany w sposób zapewniający ich bezawaryjne funkcjonowanie i umożliwiający prowadzenie prac konserwacyjnych.

Na terenie gminy Bartoszyce istnieją potencjalne możliwości rozwoju źródeł energii odnawialnej (biogaz, biomasa, fotowoltaika). Wykorzystanie tych możliwości zależy jednak od uwarunkowań ekonomicznych mających wpływ na opłacalność tego typu inwestycji.

#### **5.4.4 Zaopatrzenie w gaz**

Przez teren gminy Bartoszyce przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- Olsztyn– Bartoszyce– DN 100,
- Kętrzyn- Bartoszyce– DN 200,

dla w/w gazociągów obowiązują strefy kontrolowane z ograniczeniami w zagospodarowaniu wynikającymi z przepisów odrębnych.

Zatwierdzony przez Urząd Regulacji Energetyki w dniu 4 kwietnia 2014 „Plan Rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe na lata 2014-2023” nie zakłada rozbudowy systemu przesyłowego na obszarze gminy Bartoszyce.

Plan rozwoju Polskiej Spółki Gazowniczej sp.z.o.o na lata 2014 – 2018 przewiduje wymianę stacji redukcyjno – pomiarowej w miejscowości Bartoszyce (SRP Bartoszyce) na nową o przepustowości 4000 m<sup>3</sup>/h.

Z powodu bardzo niskiego stopnia gazyfikacji gminy Bartoszyce należy przewidywać wzrost wykorzystania gazu sieciowego szczególnie w miejscowościach sąsiadujących z miastem Bartoszyce. Szacuje się, że dominującym źródłem ogrzewania dla nowych budynków w już zgazyfikowanych wsiach Połęczce, Wawrzyny, Okopa i Wiatrak będzie gaz. W obecnej chwili nie planuje się gazyfikacji kolejnych miejscowości w gminie, jednakże położenie większych miejscowości t.j. Dąbrowa, Sędławki, Płęsy w pobliżu już istniejącej sieci lub powstanie większych zakładów przemysłowych może w przyszłości spowodować jej rozbudowę.

Na terenie gminy Bartoszyce obowiązuje koncesja na poszukiwanie węglowodorów Górowo Iławeckie 47/2001/p. Na terenie objętym koncesją prowadzone będą badania geofizyczne i wiercenia oraz budowa gazociągów od nowo powstałych odwiertów do ośrodków zbiorczych.

#### **5.4.5 Zaopatrzenie w energię ciepłą**

Źródłem ciepła w gospodarstwach domowych na terenie gminy są głównie piece na węgiel, ekogroszek, drewno oraz olej i gaz. Scentralizowana sieć ciepłownicza w gminie Bartoszyce występuje jedynie w większych miejscowościach i dotyczy zabudowy wielorodzinnej. Kotłownie osiedlowe zlokalizowane są w: Bezledach, Tolku, Łabędniku i Galinach.

Zużycie energii ciepłej w gminie Bartoszyce można podzielić na:

- zużycie na cele socjalno-bytowe w budynkach mieszkalnych – ogrzewanie pomieszczeń i przygotowanie ciepłej wody użytkowej,
- ciepło zużywane przy produkcji rolnej,
- zużycie na cele technologiczne,
- zużycie w budynkach administracji publicznej i zakładach pracy.

Zakłada się, że zapotrzebowanie na energię ciepłą w gminie Bartoszyce będzie spadać w kolejnych latach. Czynnikiem wpływającym na spadek zużycia energii ciepłej są:

- termomodernizacja budynków,
- modernizacja instalacji ciepłych,
- budowa nowych budynków o niskiej charakterystyce zapotrzebowania na energię ciepłą,
- modernizacja lub przebudowa kotłowni osiedlowych,
- ogólny spadek liczby mieszkańców w gminie.

Za najkorzystniejszy kierunek rozwoju w zakresie zaspokojenia potrzeb energetycznych, uznano stopniową eliminację węgla i jego pochodnych na rzecz paliw o niższej emisyjności zanieczyszczeń takich jak: olej opałowy, słoma czy drewno. Wskazany jest również rozwój gminy oparty na odnawialnych źródłach energii.

Rozwój gospodarki ciepłej na terenie gminy Bartoszyce powinien odbywać się w kierunku optymalizacji wykorzystania produkowanego ciepła. Obejmuje to działania mające na celu ograniczenie strat ciepłych w budynkach poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków (izolacja cieplna, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej), modernizację instalacji ciepłych (np. pieców) oraz oszczędne i efektywne wykorzystanie zasobów energetycznych. Propagowanie takich działań pozwoli na redukcję zużycia energii i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na zmianę zapotrzebowania w ciepło ma wpływ wiele czynników pośrednich i bezpośrednich, do których można zaliczyć przede wszystkim: zmianną liczbę ludności, działania termomodernizacyjne w zakresie istniejących budynków, racjonalizacja zużycia energii oraz potrzeby nowego budownictwa.

#### **5.4.6 Telekomunikacja**

Na terenie gminy Bartoszyce zezwala się na lokalizację sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i nowych technologiach, w tym budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej. Rozwój systemów komunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) będzie uzależniony od wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie. Zezwala się na objęcie gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej.

W województwie w ostatnich latach obserwuje się rozwój obiektów, urządzeń oraz systemów; szczególnie zauważalny jest wzrost liczby nadajników BTS (telefonii komórkowej i internetu mobilnego), LTE i UMTS (szybki, mobilny Internet) oraz rozwój infrastruktury światłowodowej (głównie w miastach). Rozwój systemów i powszechny dostęp jest warunkiem rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

W „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, 2015” przyjmuje się główny kierunek dla realizacji polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do systemów teleinformatycznych: „Integracja telekomunikacyjna województwa”.

W ramach kierunku przyjmuje się następujące ustalenia, działania i zasady jego realizacji:

„1) Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej na całym obszarze województwa, poprzez:

- a) Realizację kablowych sieci teleinformatycznych, zwłaszcza sieci światłowodowych.

- b) Dążenie do doprowadzenia sieci światłowodowych do istniejących budynków mieszkalnych i biurowych.
- c) Rozwój infrastruktury kablowej lub bezprzewodowej na terenach wiejskich, na których niemożliwe jest zbudowanie sieci światłowodowych.
- d) Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu o prędkości co najmniej 30 Mb/s do końca 2020 r.
- e) Podjęcie działań mających na celu doprowadzenie do możliwości korzystania z Internetu o prędkości co najmniej 100Mb/s przez przynajmniej 50% społeczeństwa.

2) Rozwój społeczeństwa informacyjnego, poprzez:

- a) Podejmowanie wszelkich działań mających na celu zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu bez względu na miejsce zamieszkania.
- b) Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.
- c) Rozwój wiedzy i umiejętności pozwalających na tworzenie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji i usług elektronicznych.
- d) Podnoszenie jakości informacji i usług oferowanych w Internecie oraz doskonalenie form przekazu.
- e) Wykorzystanie technologii TiK w gospodarce, w szczególności w dziedzinach: systemy geoinformacyjne, zdigitalizowane bazy danych, elektroniczne systemy danych przestrzennych, elektroniczne systemy nauczania, systemy wspierania nauki, elektroniczne usługi administracji, zdrowia.”

W tymże Planie wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury technicznej/ infrastruktury teleinformatycznej wyszczególniono:

Nazwa inwestycji: Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim).

Program/dokument: Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2039; Strategia Informatyzacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2015.

## **6 Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu**

Jednym z istotnych elementów zrównoważonego rozwoju, przynoszących efekty ekologiczno-energetyczne jest racjonalne wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Odnawialne źródła energii, czyli biomasa, energia wodna, energia wiatru i energia promieniowania słonecznego mogą stanowić istotny udział w bilansie energetycznym gminy poprzez zapewnienie bezpieczeństwa i niezależności oraz przyczynić się do poprawy zaopatrzenia w energię.

Pod pojęciem źródeł energii odnawialnej rozumie się te zasoby naturalne, które odnawiają się w krótkim czasie i których wykorzystywanie nie doprowadzi w przyszłości do ich całkowitego wyczerpania i długotrwałego deficytu. Komisja Europejska wskazała obligatoryjne cele na 2020 rok w zakresie udziału energii odnawialnej w produkcji energii poszczególnych krajów członkowskich. W Polsce udział energii odnawialnej w produkcji energii powinien wynosić 15%.

Województwo warmińsko-mazurskie dysponuje znaczącym potencjałem dla rozwoju energetyki odnawialnej, zwłaszcza słonecznej i wiatrowej oraz energii pozyskanej z biomasy. W „Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015-2020” zawarto wizję rozwoju, w której jednym z celów operacyjnych stała się gospodarka niskoemisyjna i energia odnawialna. W ramach celu wskazano kluczowe działania tj.:

- wytwarzanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych wraz z podłączeniem do sieci dystrybucyjnej.
- efektywna dystrybucja ciepła z OZE.
- zwiększenie efektywności energetycznej małych i średnich przedsiębiorstw, modernizacja instalacji i technologii w celu zmniejszenia zużycia energii cieplnej, elektrycznej lub wody.
- wdrażanie systemów zrównoważonego zarządzania energią, w tym modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia publicznego na energooszczędne.

Uszczegółowienie możliwości wykorzystania na terenie gminy odnawialnych źródeł energii znajduje się w opracowanym „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Bartoszyce na lata 2015-2030”. Powyższy dokument prezentuje możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Bartoszyce.

## **6.1 Energia wodna**

Poddając analizie specyfikę gminy oraz „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Bartoszyce na lata 2015-2030” zauważyć można, że na terenie gminy Bartoszyce największy potencjał energetyczny należy do rzeki Łyny. Łyna została wskazana jako rzeka o największym potencjale energetycznym w województwie warmińsko-mazurskim wynoszącym 1,12 TWh/rok. Rzeką na której mogą być zlokalizowane urządzenia wytwarzające energię jest również rzeka Pisa. Warunki panujące w gminie Bartoszyce jak i w całym województwie sprzyjają lokalizacji małych elektrowni wodnych (MEW). W związku ze sprzyjającymi warunkami na terenie gminy Bartoszyce dopuszcza się lokalizację małych elektrowni wodnych o mocy nie przekraczającej 5 MW na rzekach Łyna i Pisa.

## **6.2 Energia wiatru**

Z danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej dotyczących średniorocznych prędkości wiatru wynika, że gmina Bartoszyce zlokalizowana jest głównie w strefie II bardzo korzystnej wiatrów, o dużych zasobach energetycznych wiatru. W związku z uwarunkowaniami przyrodniczymi (formy ochrony przyrody) oraz aktualnie obowiązującym prawem na terenie gminy brak jest możliwości rozwoju dużych farm wiatrowych.

Zezwala się na lokalizację mikroinstalacji wiatrowych na potrzeby przydomowe lub przemysłowe.

## **6.3 Energia słoneczna**

Rozwój energetyki słonecznej uzależniony jest od położenia geograficznego, a co za tym idzie od warunków klimatycznych, m.in. lokalnego nasłonecznienia terenu (ilości dni słonecznych w roku), które bezpośrednio przekłada się na ilość energii możliwej

do wytworzenia przez kolektory słoneczne i panele fotowoltaiczne na jednostkę powierzchni w ciągu roku. Nasłonecznienie gminy Bartoszyce należy do niższych w Polsce i wynosi około 996 kWh/m<sup>2</sup>, jednak usłonecznienie jest jednym z najwyższych w Polsce i wynosi ok. 36-38% . W obszarze gminy zezwala się na pozyskiwanie energii odnawialnej z promieniowania słonecznego poprzez kolektory słoneczne zamontowane na budynkach o wykorzystaniu całorocznym i sezonowym (letnim). Zezwala się również na lokalizację farm fotowoltaicznych wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, szczególnie w obszarach wyznaczonych zgodnie z rysunkiem studium oraz na terenach nie wykorzystywanych rolniczo bądź na glebach niższych klas bonitacyjnych.

#### **6.4 Energia geotermalna**

Energia geotermalna to energia pochodząca z wnętrza Ziemi, jest to energia termiczna skał, które oddają ciepło do wód podziemnych. W rejonie Bartoszyce na głębokości 2000-2300 m p.p.z występuje zbiornik wód termalnych o temperaturach ok. 30-45°C. Duża głębokość, oraz stosunkowo niewielka temperatura, sprawiają iż gmina Bartoszyce leży w obszarze o niskim strumieniu cieplnym z wnętrza ziemi, przez co potencjał na wykorzystanie energii jest niski. Na terenie gminy Bartoszyce dopuszcza się racjonalne wykorzystanie energii geotermalnej.

#### **6.5 Energia odnawialna z biomasy**

Biomasa to stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji. Typowo rolniczy charakter gminy Bartoszyce sprawia, że zasoby biomasy na jej terenie są wysokie. Dopuszcza się lokalizację instalacji pozyskujących energię z biomasy wykorzystywanej do ogrzewania gospodarstw, domów oraz zakładów usługowo-produkcyjnych na terenie całej gminy Bartoszyce. Dopuszcza się lokalizację na terenie gminy biogazowni o mocy przekraczającej 100 kW, szczególnie w miejscu wskazanym zgodnie z załącznikiem graficznym.

W związku z przeprowadzonymi powyżej analizami na terenie gminy Bartoszyce przewiduje się lokalizację odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, za



wyjątkiem elektrowni wiatrowych, zgodnie z załącznikiem graficznym do studium oraz w miejscach wnioskowanych przez właścicieli gruntów, o ile będzie to możliwe zgodnie z odrębnymi przepisami prawa. Dodatkowo zezwala się na lokalizację odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW w obszarze całej gminy Bartoszyce, po spełnieniu wymagań wynikających z przepisów odrębnych. W przypadku elektrowni wiatrowych zezwala się na lokalizację mikroinstalacji wiatrowych.

## 7 Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Bartoszyce terenem zamkniętym w rozumieniu przepisów prawa geodezyjnego i kartograficznego na dzień sporządzania Studium jest obszar

- terenów wojskowych wyznaczonych decyzją Nr 42 Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 roku w sprawie ustalenie terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej:

**Tab. 7.1 Zamknięte tereny wojskowe na terenie gminy Bartoszyce**

Obręb ewidencyjny	Numery działek ewidencyjnych
Połącze	4, 65, 72

*Źródło: Decyzja Nr 42 Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 roku w sprawie ustalenie terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej*

- terenów kolejowych wyznaczonych decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych:

**Tab. 7.2 Zamknięte tereny kolejowe w gminie Bartoszyce**

Obręb ewidencyjny	Numery działek ewidencyjnych
Okopa	35/1, 35/2, 100
Tromity	90

*Źródło: Decyzja Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych*

W Studium uwzględniono strefę ochronną strzelnicy garnizonowej, wyznaczoną na podstawie Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać strzelnice garnizonowe oraz ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 19 listopada 2001 r. ze zm.).

## **8 Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie**

Zgodnie przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem funkcjonalnym jest „obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju”.

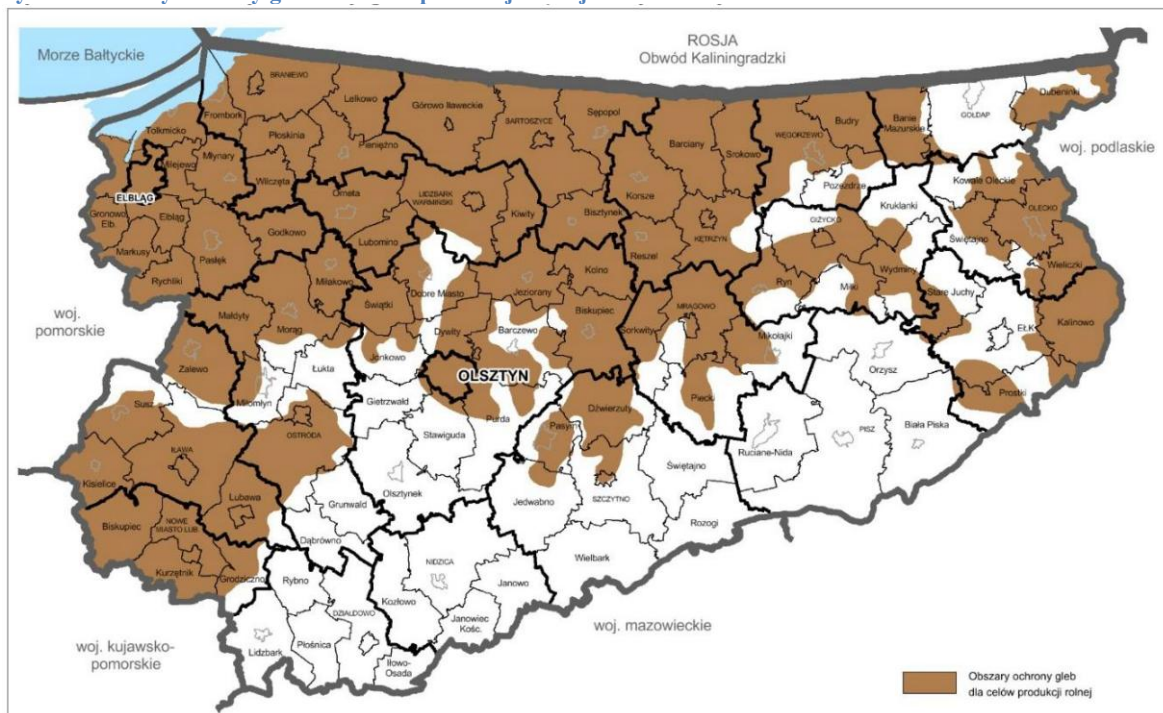
Nowe regulacje europejskiej polityki spójności i polskiej polityki rozwoju kładą nacisk na terytorialny wymiar polityk publicznych. Zakładają przejście w zarządzaniu rozwojem od podejścia sektorowego do zintegrowanego terytorialnie, polegającego na integracji działań różnych podmiotów publicznych wobec terytoriów określonych nie administracyjnie, a funkcjonalnie, charakteryzujących się podobnymi cechami społeczno-gospodarczo-przestrzennymi. To obszary funkcjonalne mają być punktem odniesienia dla interwencji polityk publicznych. Typologię obszarów funkcjonalnych i ich charakterystykę zawiera Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), która wprowadza pojęcie obszaru funkcjonalnego i jego typy oraz określa - kto jest odpowiedzialny za ich wyznaczenie i według jakich kryteriów.

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego 27 maja 2015 r. uchwalił Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, w którym przy wyznaczaniu obszarów funkcjonalnych przyjęto jako podstawową jednostkę terytorialną gminę w jej granicach administracyjnych

W przeprowadzonej w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego delimitacji obszarów funkcjonalnych zakwalifikowano gminę Bartoszyce do następujących obszarów:

Obszar ochrony gleb do celów produkcji rolnej gdzie podjęcie odpowiednich działań konieczne jest dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju. W Planie województwa wskazuje się obszary roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla ochrony gleb o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej przed zmianą użytkowania.

Ryc. 8.1 Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej



Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

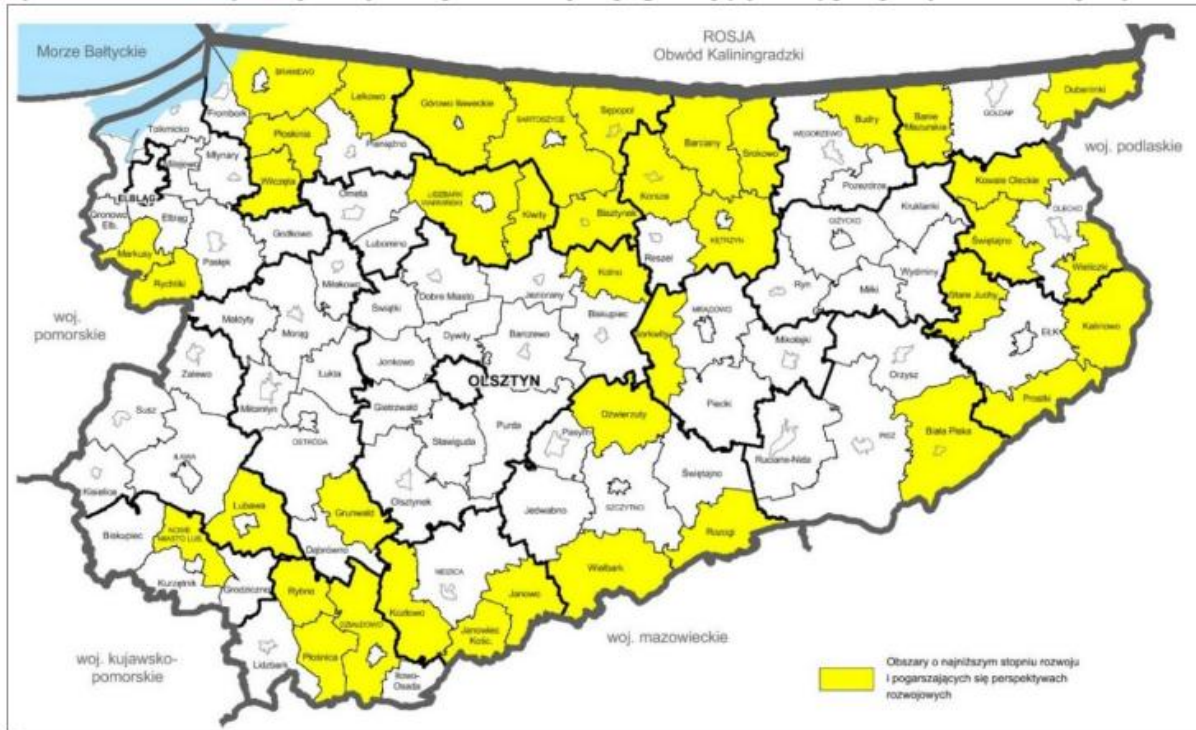
Obszary rolnicze zajmują większą część gminy, użytki rolne stanowią ponad 73% powierzchni. Najwięcej jest gleb klasy III, które zajmują prawie połowę użytków rolnych w Bartoszcach i to właśnie te gleby oraz nieznaczna ilość gleb II klasy stanowią obszar ochrony gleb do celów produkcji rolnej na szczeblu lokalnym.

Obszar o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych to tereny o niskim poziomie PKB per capita, słabej dostępności oraz jakości usług publicznych, małym potencjale ośrodków miejskich, słabo rozwiniętej sieci osadniczej i zaburzonej strukturze demograficznej, dodatkowo położony wzdłuż zewnętrznej granicy UE. „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025” określa teren gminy Bartoszyce jako obszar „*peryferyzacji społeczno-gospodarczej, o niskim potencjale rozwojowym*”. Kryterium delimitacji tego obszaru stanowił poziom potencjału rozwojowego gminy, rozumiany jako suma trzech wymiarów: zamożności, nowoczesności i konkurencyjności.

W gminie Bartoszyce obszarami takimi są w szczególności miejscowości po byłych państwowych gospodarstwach rolno-produkcyjnych występujące na terenie całej gminy. Wraz ze zmianą systemu gospodarki rynkowej utrzymywanie PGR-ów stało się nieekonomiczne co w krótkim czasie doprowadziło do ich zamykania. Brak miejsca pracy doprowadził do wyludniania się, małych post PGR-owskich miejscowości, czego dowodem

jest ich zmniejszająca się ilość. W 2013 roku w wykazie miejscowości gminy Bartoszyce widniało 110 nazw, w 2014 było ich już tylko 105, a w 2015 było 103.

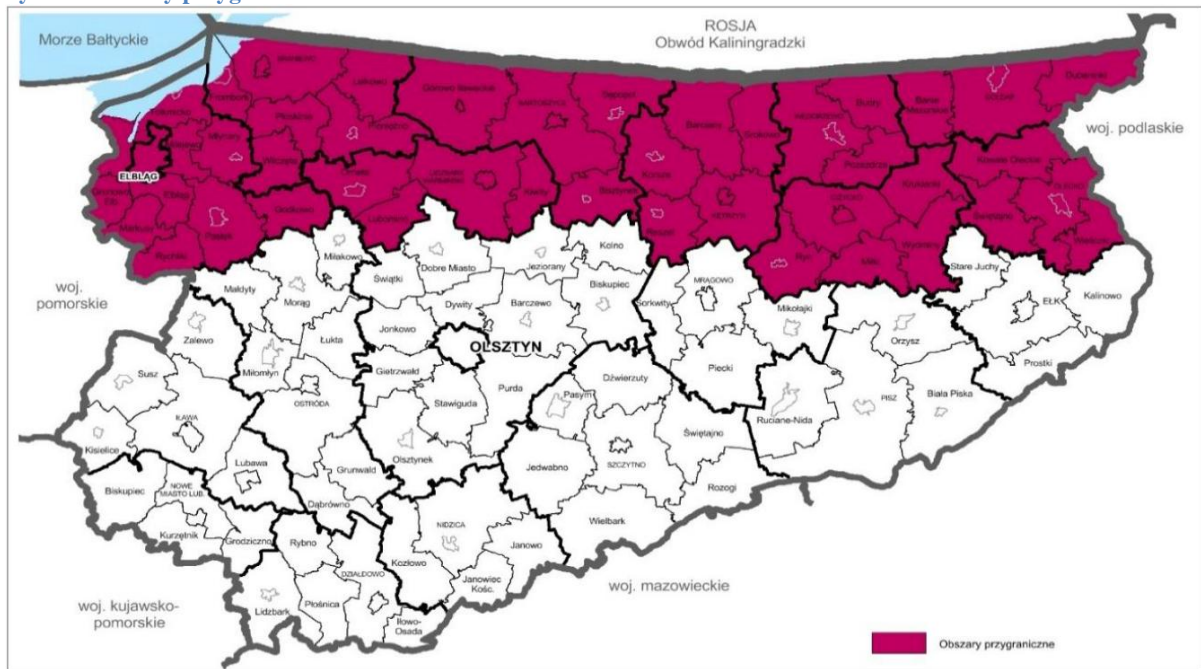
Ryc. 8.2 Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych



Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Obszary przygraniczne to obszary położone wzdłuż zewnętrznej granicy UE, charakteryzujące się niewielkimi powiązaniem gospodarczymi i społecznymi z obszarami przygranicznymi po drugiej stronie granicy. Także wyróżniające się słabością ośrodków miejskich zlokalizowanych na ich obszarze oraz niekorzystną sytuacją społeczno-gospodarczą i słabą dostępnością do regionalnych ośrodków wzrostu. Cały obszar gminy Bartoszyce jest w strefie oddziaływania granicy z Obwodem Kaliningradzkim.

Ryc. 8.3 Obszary przygraniczne



Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego



## 9 Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Zgodnie z uchwałą nr XII/140/2015 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Bartoszyce na rok 2016 oraz uchwałą nr XX/240/2016 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 28 października 2016 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bartoszyce na lata 2016-2030, na terenie gminy planowane są do realizacji następujące zadania:

**Tab. 9.1 Inwestycje celu publicznego zawarte w budżecie Gminy Bartoszyce na 2016 r. oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Bartoszyce na lata 2016-2030.**

Lp.	Nazwa i cel	Okres realizacji
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w Bezledach	2016-2019
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w Łabędniku	2016-2020
3	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Bartoszyce obszar C	2013-2018
4	Budowa sieci wodociągowej Glinki-Gromki z wyłączeniem SUW w Gromkach	2013-2021
5	Budowa sieci wodociągowej z Łabędnika do m. Sokolica, Spurgle, Gruda Kosy – zabudowa mieszkaniowa z wyłączeniem SUW w Sokolicy i Maszewach	2013-2020
6	Budowa stacji podnoszenia ciśnienia na sieci w Wawrzynach z rozbudową sieci wodociągowej	2015-2016
7	Budowa SUW w Łabędniku – Budowa Stacji Uzdatniania Wody	2013-2020
8	Kanalizacja sanitarna grawitacyjno-tłoczona Dąbrowa – Bartoszyce	2010-2016
9	Kanalizacja sanitarna grawitacyjno-tłoczona Kosy - Kinkajmy	2010-2017
10	Kanalizacja sanitarna grawitacyjno-tłoczona Sędławki - Bartoszyce	2010-2016
11	Przebudowa budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek użyteczności publicznej (świetlic wiejska) oraz rozbiórki przyległego budynku gospodarczego w Kinkajmach – adaptacja kotłowni na świetlicę	2015-2016
12	Przebudowa drogi w Bezledach	2016-2017
13	Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z wymianą filtrów w SUW Galiny	2016-2017
14	Turystyczne zagospodarowanie miejscowości Płęsy – budowa placu zabaw	2015-2016
15	Przebudowa i budowa ciągów komunikacyjnych wraz z parkingami przy drogach wew. w Bezledach	2016
16	Turystyczne zagospodarowanie msc. Kinkajmy - budowa placu fitness	2016
17	Turystyczne zagospodarowanie msc. Zawiersze - budowa placu zabaw	2016
18	Turystyczne zagospodarowanie msc. Minty - budowa placu zabaw	2016
19	Turystyczne zagospodarowanie msc. Sędławki- budowa placu zabaw	2016
20	Turystyczne zagospodarowanie msc. Osieka - budowa placu zabaw z ogrodzeniem	2016
21	Modernizacja SPC w Krawczykach	2016
22	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bezledach	2016
23	Budowa chodnika Wiatrak - Bartoszyce	2016
24	Przebudowa mostu w Nunach	2016
25	Przebudowa drogi nr 1400N Galiny - Kosy	2016

*Źródło: opracowanie własne*

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym zawarte są również w „Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015-2022” i są to:

- kontynuacja kompleksowego programu skanalizowania i zwodociągowania Gminy Bartoszyce, w tym:
  - budowa sieci kanalizacji sanitarnej w obszarach B, C, w tym w miejscowości Ciemna Wola, na odcinku Galiny - Bartoszyce,
  - budowa sieci wodociągowej z Galinek do miejscowości Kosy, Gromki, Bieliny, z Łabędnika do miejscowości Sokolica, Spurgle, Gruda, Kosy.
- modernizacja stacji uzdatniania wody w Łabędniku.
- przeprowadzenie monitoringu i uszczelnienie istniejących odcinków kanalizacji na terenie całej Gminy.
- rewitalizacja przyrodnicza obszarów wokół cieków i zbiorników wodnych: rzeki Łyny, jeziora Kinkajmskiego.
- realizacja programu likwidacji azbestu.
- budowa przydomowych / przyzakładowych oczyszczalni ścieków.
- wdrażanie procesów odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów.

**10 Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1**

Dnia 8 września 2015 r. uchwałą nr 156/2015 Rady Ministrów został przyjęty Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.). Z niniejszego Programu wynika, że na terenie gminy Bartoszyce planowana jest budowa obwodnicy Bartoszyce w ciągu drogi nr 51. Przedmiotowe zadanie wpisane jest na listę zadań podstawowych do realizacji na lata 2020 – 2024. Ujęcie planowanej inwestycji w Programie budowy dróg krajowych, stanowiącym jeden z programów rządowych, sprawia że staje się ona inwestycją celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Na terenie gminy Bartoszyce ustalone zostały inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych to:

**Tab. 10.1 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego**

Nazwa inwestycji	Program, dokument	lokalizacja
Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury komunikacyjnej		
Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie	Wieloletnie Prognoza Finansowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2039	m. in. teren gminy Bartoszyce
Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury technicznej		
Budowa linii 110kV Jeziorany-Bartoszyce	Plan Rozwoju na lata 2014-2019. ENERGA-OPERATOR S.A.	m. in. teren gminy Bartoszyce
Modernizacja linii 110kV Bartoszyce-Korsze	Plan Rozwoju na lata 2014-2019. ENERGA-OPERATOR S.A.	m. in. teren gminy Bartoszyce
Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury społecznej i gospodarczej		
Łyna Alle Ława Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej.	Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2039	m. in. teren gminy Bartoszyce
Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury telekomunikacyjnej		
Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim).	Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2039; Strategia Informatyzacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2015.	m. in. teren gminy Bartoszyce

*Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.*



**11 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające wprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.**

**11.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych**

Na dzień sporządzania studium na terenie gminy Bartoszyce nie występują obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

**11.2 Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości**

Wszystkie działki ewidencyjne położone na terenach budowlanych, których kształt uniemożliwia ich wykorzystanie zgodnie z planowanym przeznaczeniem, powinny ulec scaleniu i ponownemu podziałowi, zgodnie z Ustawą o gospodarce nieruchomościami oraz rozporządzeniami wykonawczymi.

Na terenie gminy Bartoszyce nie wyznacza się terenów wymagających scaleń i podziału nieruchomości.

**11.3 Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>**

Na terenie gminy Bartoszyce nie występują obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m<sup>2</sup>. W ramach nowo projektowanej zabudowy nie planuje się na terenie gminy lokalizacji tego typu obiektów.

**11.4 Obszary przestrzeni publicznej**

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obszarem przestrzeni publicznej jest „obszar o szczególnym znaczeniu dla

*zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne”.*

Za przestrzenie publiczne w rozumieniu ww. ustawy uznaje się centra miejscowości, place zabaw, skwery, sklepy, świetlice wiejskie. Ponadto za przestrzenie o znaczeniu publicznym uznaje się tereny: dróg publicznych, tereny obiektów administracji, obiekty usług oświaty, zdrowia, ośrodki kultury, tereny zieleni urządzonej, sportu i rekreacji teren plaży przy jeziorze w Kinkajmach oraz cmentarze.

Działania władz gminy powinny być ukierunkowane na kreowanie lokalnych centrów wsi, szczególnie tych leżących przy głównych ciągach komunikacyjnych i turystycznych, poprzez modernizację i budowę infrastruktury technicznej oraz lokalizowanie usług obsługi mieszkańców i turystów. Należy dążyć do utworzenia płaszczyzny integracji społecznej mieszkańców. Obszary te winny być kreowane wokół usług publicznych, w szczególności świetlic wiejskich oraz terenów sportowych i rekreacyjnych danej jednostki. W kreowaniu przestrzeni publicznych należy pamiętać, aby były dostępne dla osób niepełnosprawnych. Wskazane jest dążenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleńców oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym tak aby cechowała je jak największa wartość estetyczna.

Wyżej wymienione inwestycje nie wymagają sporządzania dodatkowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium nie wyklucza jednak wyznaczenia w kolejnych latach w opracowywanych planach obszarów przestrzeni publicznej, zgodnie z potrzebami ich tworzenia.

## **12 Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne**

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest najskuteczniejszym narzędziem, zapewniającym zgodność zamierzonego zagospodarowania z uwarunkowaniami środowiskowymi, potrzebą ochrony przyrody oraz wieloletnią polityką gminy sformułowaną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pozwala sterować procesami rozwoju przestrzennego na terenach, gdzie będą one dopiero następować. W jakiejś części pozwala też ograniczać występujące zjawiska niepożądane, a nawet przywracać stan sprzed niekorzystnych zmian.

Na dzień sporządzania Studium gmina Bartoszyce nie podjęła żadnej uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy rozważyć przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach zlokalizowanych przy granicy z miastem Bartoszyce. Biorąc pod uwagę mnogość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w szczególności należy wziąć pod uwagę miejscowości Dąbrowa oraz Falczewo. Należałoby również sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru przemysłowo-usługowego w miejscowości Sędławki oraz dla obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Z uwagi na dużą ilość cennych obiektów zabytkowych oraz ochronę historycznego układu zabudowy wsi, warto rozważyć stworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Galiny. Ponadto warto sporządzić ww. opracowanie dla miejscowości Parkoszewo gdzie znajduje się udokumentowane złożę kopalin Parkoszewo I.

Kolejne uchwały w sprawie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny być podejmowane w zależności od potrzeb, zgodnie z wnioskami mieszkańców i zainteresowaniem potencjalnych inwestorów oraz popytem na działki budowlane. Również zmiana przeznaczenia gruntów rolnych (klasy I–III) na cele nierolnicze i leśnych na cele nieleśne, zgodnie z zapisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych dokona się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

## 13 Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej powinno odbywać się z należytą uwagą. Obszar gminy Bartoszyce charakteryzuje się dużym udziałem użytków rolnych, które stanowią 73,29% ogólnej powierzchni gminy. Drugą co do wielkości grupą użytków gruntowych są lasy zajmujące 20,74% powierzchni gminy. Łącznie obie grupy zajmują 94,03% powierzchni gminy, dlatego też kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej jest tak istotne.

Tab. 13.1 Zestawienie gruntów na terenie gminy Bartoszyce

Rodzaj gruntu		Powierzchnia ewidencyjna w ha	Udział w % powierzchni gminy	
Użytki rolne	Grunty orne	23100	54.13	
	Sady	15	0.04	
	Łąki trwałe	2184	5.12	
	Pastwiska trwałe	5158	12.09	
	Grunty rolne zabudowane	623	1.46	
	Grunty pod stawami	24	0.06	
	Grunty pod rowami	171	0.40	
	<b>Razem</b>	<b>31275</b>	<b>73.29</b>	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzaczone	Lasy	8254	19.34	
	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	595	1.39	
	<b>Razem</b>	<b>8849</b>	<b>20.74</b>	
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe	138	0.32	
	Tereny przemysłowe	44	0.10	
	Inne tereny zabudowane	43	0.10	
	Zurbanizowane tereny niezabudowane	3	0.01	
	Tereny rekreacyjno wypoczynkowe	26	0.06	
	Tereny komunikacyjne	Drogi	1014	2.38
		Tereny kolejowe	130	0.30
		Inne	0	0.00
	Użytki kopalne	12	0.03	
	<b>Razem</b>	<b>1410.00</b>	<b>3.30</b>	
Grunty pod wodami	Powierzchniowymi płynącymi	292	0.68	
	Powierzchniowymi stojącymi	6	0.01	
	<b>Razem</b>	<b>298</b>	<b>0.70</b>	

Użytki ekologiczne	0	0.00
Nieuzytki	817	1.91
Tereny różne	24	0.06
<b>Razem</b>	841	1.97
<b>SUMA</b>	<b>42673.00</b>	<b>100.00</b>

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach (stan na dzień 01.01.2015)*

Jedną z najważniejszych zasad obowiązujących w gospodarce ziemią powinna być maksymalna ochrona użytków rolnych i leśnych. Na cele nieleśne i nierolnicze powinno się przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako nieużytki, w dalszej kolejności inne grunty o najniższej przydatności. Zasadą powinna być likwidacja nadmiernego rozdrobienia agrarnego oraz równomierny i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich przy równoczesnym zachowaniu wartości środowiskowych i kulturowych istniejącego osadnictwa.

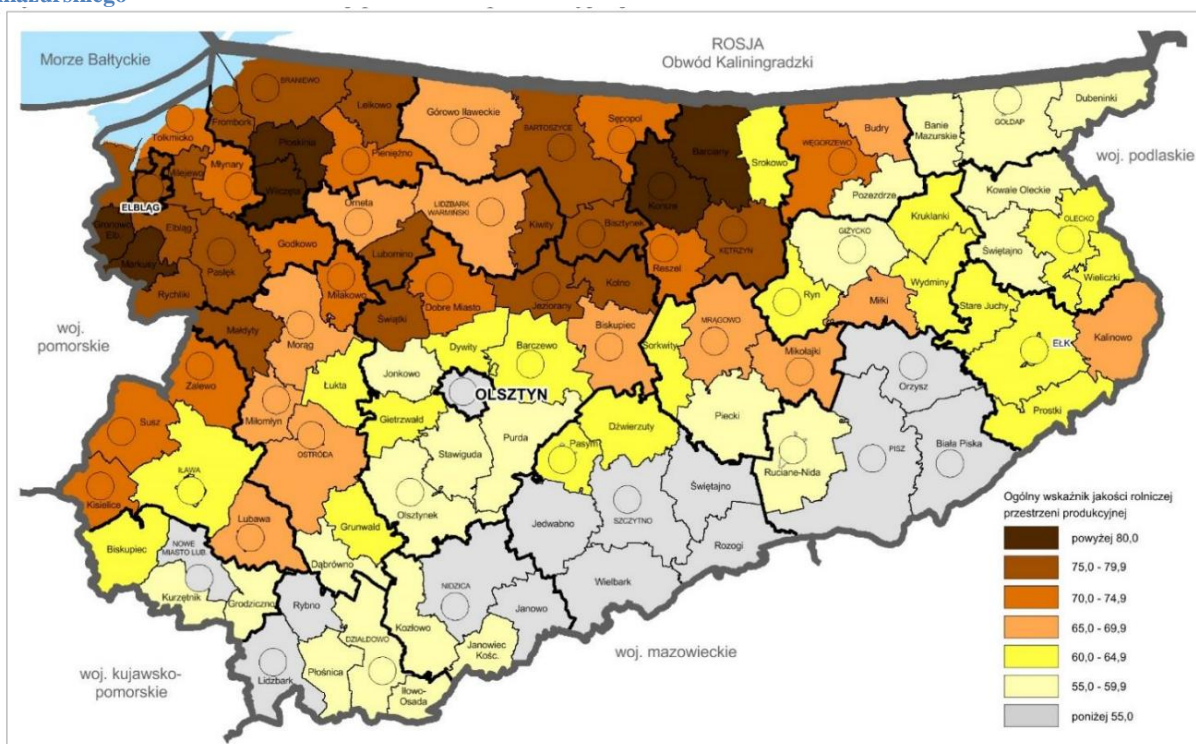
### 13.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego przyjęto główny kierunek dla realizacji polityki przestrzennej województwa w odniesieniu dla rolnictwa: **Racjonalne i efektywne wykorzystanie potencjału produkcyjno-rolniczego oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa wielofunkcyjnego.**

Obszar gminy Bartoszyce w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego został przedstawiony jako obszar o bardzo korzystnych warunkach dla rozwoju rolnictwa.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, uwzględniający przydatność gleb, agroklimat, rzeźbę terenu oraz stosunki wodne (IUNG Puławy) dla województwa wynosi 66,0 pkt. (dla Polski 66,6 pkt.). Najwyższe wartości wskaźnika charakteryzują tereny położone na północy województwa, natomiast najniższe na południu. Rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenie gminy Bartoszyce została oceniona wysoko w przyjętej skali (tj. powyżej 75,0).

Ryc. 13.1 Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego



Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

W zestawieniu ze sprzyjającymi warunkami klimatycznymi i stosunkowo dobrymi glebami, uwarunkowania do rozwoju rolnictwa w gminie uznać można za korzystne.

W odniesieniu do przestrzeni rolniczej postuluje się o utrzymanie dotychczasowych kierunków użytkowania:

- grunty orne - rolnicze wykorzystanie nastawione na uprawy zbożowe,
- łąki i pastwiska - rolnicze wykorzystanie – pozyskiwanie surowców roślinnych dla hodowli zwierzęcej, wypas zwierząt.

Zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych regulują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona gruntów rolnych polega w szczególności polega na:

- 1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- 3) rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- 4) zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 5) ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zagospodarowując teren należy dokonać starań, aby przestrzeń rolnicza nie była przeznaczona na inne cele niż rolnicze. Szczególne znaczenie odgrywają użytki rolne klas bonitacyjnych I–III ze względu na ich dużą wartość produkcyjną oraz z uwagi, że na terenie gminy Bartoszyce zajmują one dużą powierzchnię (klasa I– nie występuje, II – 0,3%, klasa III – 45% powierzchni gminy).

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Jeśli wspomniane grunty spełniają łącznie następujące warunki:

- 5) co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części *gruntu* zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- 6) położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- 7) położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych;
- 8) ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

zgoda ministra nie jest wymagana.

W nawiązaniu do powyższego, wyznacza się kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- postuluje się rozwijanie produkcji rolniczej na dotychczasowych terenach rolnych po uwzględnieniu koniecznych ubytków na rozwój osadnictwa, komunikacji i zalesień,
- rozwój rolnictwa wielofunkcyjnego i ekologicznego, w tym rozwój działalności agroturystycznej,
- ochrona gleb o najwyższej przydatności rolniczej (nie dopuszczanie do przeznaczenia terenów rolnych o wysokiej przydatności rolniczej na cele inne niż rolne),
- konsekwentne zwiększanie arealów gospodarstw rolnych (należy dbać o zwartą przestrzeń produkcyjną i zapobiegać jej rozczłonkowaniu),
- poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej- przywracanie gruntom zdegradowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe

ukształtowanie rzeźby terenu, uregulowanie stosunków wodnych oraz odtworzenie gleb,

- podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne,
- podnoszenie poziomu technologii produkcji rolniczej i jakości życia mieszkańców wsi (zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną i drogową, podnoszenie standardu świadczonych usług – komercyjnych i niekomercyjnych).

Ponadto w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015 przyjętym zarządzeniem regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. zawarto następujący zapis:

„Nie zaleca się wprowadzania jednorocznych i wieloletnich upraw roślin energetycznych (np. wierzby, brzozy, topoli).”

### **13.2 Leśna przestrzeń produkcyjna**

Gmina Bartoszyce jest w niewielkim stopniu pokryta lasami – 20% ha. Jest to wynik niższy niż średnia województwa – 31%, oraz dużo niższy niż średnia powiatu – 49%. Niski poziom zalesienia gminy Bartoszyce jest skutkiem dominacji obszarów wysoczyznowych, o względnie dobrych warunkach glebowych, predysponowanych do użytkowania rolniczego. Nie występują tu duże kompleksy leśne, natomiast mniejsze kompleksy są porzucane po terenie całej gminy.

Wysoka żyzności siedlisk leśnych sprawia, że skład gatunkowy drzew jest bardzo bogaty zwiększając dodatkowo różnorodność przyrodniczą. Do głównych gatunków budujących drzewostany należą: dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, świerk, sosna zwyczajna, olsza czarna, modrzew, buk, klon, jesion, osika, lipa, grab.

Na obszarach leśnych w gminie zagospodarowanie terenu odbywa się na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochrona gruntów leśnych to w szczególności:

- 1) ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- 2) zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi,



- 3) przywracanie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- 4) poprawianie ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności;
- 5) ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby, zaś pozostałych gruntów leśnych – wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego przyjął główny kierunek dla realizacji polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do leśnictwa: **Tworzenie warunków dla rozwijania trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej** oraz kierunki podrzędne:

- 1) zwiększenie lesistości województwa,
- 2) poprawa jakości zasobów leśnych i ich kompleksowa ochrona,
- 3) wzmacnianie modelu trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

W nawiązaniu do powyższego, wyznacza się kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej na terenie gminy Bartoszyce:

- gospodarkę na terenach lasów państwowych należy prowadzić w oparciu o plany urządzeniowe, programy ochrony przyrody nadleśnictw oraz inne programy uwzględniając również inne funkcje lasów (ochronne, rekreacyjne),
- poprzez zalesianie lub zadrzewianie wszystkich terenów nieprzydatnych dla rolnictwa przy wykorzystaniu rodzimych gatunków drzew,
- wskazana jest budowa szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny,
- w perspektywie należy zwiększać pozyskiwanie i przetwarzanie runa leśnego,
- ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

### **13.2.1 Zalesianie gruntów**

Na zalesienia gruntów rolnych należy przeznaczyć tereny w obszarze gminy wnioskowane przez ich właścicieli, o ile zalesienia wyżej wymienionych terenów nie

są sprzeczne z przepisami odrębnymi. Zakłada się, że zalesieniem mogą zostać objęte głównie grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej (VIz, VI, V, IV klasy bonitacyjnej), na których ze względu na niekorzystne uwarunkowania przyrodnicze oraz erozję, produkcja rolnicza jest nieopłacalna, użytki litogeniczne (jałowe siedliskowo, piaszczysto-żwirowe, przesuszone tereny z ubogą roślinnością), zbocza i skarpy zagrożone erozją wodną, tereny stref ochronnych obiektów uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Należy również wziąć pod uwagę do zalesienia tereny uprawne o utrudnionych dojazdach lub utrudnionej uprawie mechanicznej oraz tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, jezior i cieków wodnych (w tym klas I-III), gdyż ich zalesienie pomoże w zachowaniu naturalnych ciągów ekologicznych i umożliwi bezkolizyjną migrację zwierząt. W związku z występowaniem na terenie gminy Bartoszyce znacznej ilości gleb klas I-III zezwala się na ich zalesienie w bardzo szczególnych przypadkach w oparciu o przepisy odrębne.

Zalesiając grunt należy dążyć do wprowadzania jedynie gatunków drzew i krzewów zgodnych z siedliskami, zachować strefę bezdrzewną wokół jezior, oczek wodnych i torfowisk.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 przyjętym zarządzeniem regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 lutego 2014 r., nie należy zalesiać obszaru w promieniu 500m od torfowisk źródłiskowych.

## **14 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych**

### **14.1 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią**

Położenie gminy Bartoszyce nad rzeką Łyną wiąże się z powodzią, podtopieniami oraz dopływem nieznanymi zanieczyszczeń. Na terenie gminy obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują wzdłuż koryta rzeki Łyny najbardziej zbliżając się swoim zasięgiem do miejscowości: Ardapy, Szylina Mała i Szylina Wielka.

Obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, są:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat.

Naniesione na rysunek studium zasięgi zalewu Q1% i Q10% stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy i nakazy wynikające z ustawy Prawo wodne, opisane w rozdziale 3.2.2.

## **14.2 Obszary osuwania się mas ziemnych**

Obszarem predysponowanym do występowania ruchów masowych jest obszar, w którym obecność pewnych form rzeźby (osuwisk, pokryw stokowych, stożków usypiskowych lub piargowych) oraz ukształtowanie powierzchni terenu (nisze, krawędzie, progi, garby, wały, szczeliny) wskazują na rozwój takich procesów w przeszłości lub uwarunkowania geologiczno-geomorfologiczne nie wykluczają rozwoju takich procesów w przyszłości.

Państwowy Instytut Geologiczny w ramach realizacji Projektu System Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) przygotował wstępne informacje dotyczące problematyki ruchów masowych na obszarze Polski pozakarpackiej. Na mapach poszczególnych województw zostały przedstawione zasięgi obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych oraz dotychczas udokumentowane osuwiska, badane na przestrzeni ostatnich 30–40 lat. W ten sposób zostały wskazane rejony, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Należy jednak mieć na uwadze, że są to jedynie ogólne i wstępne dane, informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z analizy budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych, niepotwierdzone wywiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Mapy, o których mowa, stanowią podstawę do wykonania prac terenowych prowadzonych w trakcie kolejnych etapów projektu SOPO (lata 2013–2016).

W związku z powyższym, na dzień sporządzania studium nie ma rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, o którym mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska, a jedynym źródłem informacji o ruchach masowych na terenie gminy Bartoszyce jest przeglądowa mapa osuwisk i obszarów

predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie warmińsko-mazurskim, na podstawie której można stwierdzić, że na terenie gminy Bartoszyce nie odnotowano żadnych osuwisk.

## **15 Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny**

Na terenie gminy Bartoszyce znajduje się udokumentowane złożo kopaliny Parkoszewo I, dla którego została wygada koncesja na wydobycie oraz sporządzono projekt zagospodarowania złoża. Z treści projektu zagospodarowania złoża wynika, że dla działki ewidencyjnej nr 3103 (obręb Parkoszewo) ustanowiono pas ochronny o szerokości 15,0 m, a dla działki ewidencyjnej nr 3/5 (obręb Parkoszewo) pas ochronny o szerokości 10,0 m.

## **16 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji**

Na terenie gminy Bartoszyce nie wyznacza się obszarów wymagających rekultywacji. W miejscowości Parkoszewo została wydana koncesja na wydobycie kopaliny. Po zakończeniu wydobycia teren należy poddać rekultywacji. Ponadto obszarem rekultywacji w przyszłości należy objąć tereny po zamykanych kwaterach wysypiska w miejscowości Wysieka.

Obszarami wymagającymi przekształceń i rehabilitacji są miejsca po byłych państwowych gospodarstwach rolnych, występujące np. w Bezledach, Tolku czy Łabędniku. Obecnie są to często obiekty opustoszałe i popadające w ruinę. Rozwiązaniem dla nich jest przywrócenie dawnej funkcji rolniczej lub w przypadku pojawienia się inwestorów zezwolenie na przekształcenie w innym kierunku. Zapewni to miejsca pracy dla miejscowej ludności oraz pozwoli na poprawę wyglądu estetycznego budynków i zagospodarowanie terenów przyległych.

W związku z powyższym zaleca się, aby tereny te poddać procesowi, który byłby związany nie tylko z działaniami z zakresu budownictwa i planowania przestrzennego, ale również ekonomii i polityki społecznej. Działania te doprowadziłyby do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym miejscu.

Należy rozważyć nowe przeznaczenie dla opustoszałych zabudowań, wykorzystując je także do celów muzealnych, turystycznych, rekreacyjnych, przemysłowych, przemysłowo-składowych itp. Taki proces przyczyniłby się do stworzenia nowych miejsc pracy, wywołałby pozytywne skutki w zachowaniach ludności wsi, poprawiłby walory krajobrazowe gminy oraz zapobiegłby dalszemu niszczeniu budynków.

Podobne działania należy podjąć do obszarów tworzących były zespoły folwarczne, które straciły swoją funkcję. Część z tych obiektów wykorzystywana była przez wspomniane już państwowe gospodarstwa rolne. Ważne jest aby w miarę możliwości zachować historyczny układ zabudowań wraz z zielenią występującą w podworskich parkach, gdyż są one również elementem dziedzictwa kulturowego gminy. Były zespoły dworsko - folwarczne takie jak choćby pałac w Tolku czy park podworski w Bezledach, wymagają przekształceń i rehabilitacji. W szczególności należy wykorzystać je na cele publiczne (biblioteki, domy

kultury), ale również należy wspierać ich zagospodarowanie przez prywatnych inwestorów którzy mogą przeznaczyć je na np. hotele, centra konferencyjne.

### **16.1 Obszary zdegradowane**

W obszarze gminy występują obszary zdegradowane, spełniające wymogi ustawy o rewitalizacji. Tereny te wyznaczone zostały w miejscowościach: Sokolica, Kromarki, Perkujki, Nalikajmy, Kiersity, Tolko, Bezledy, Wojciechy, Krawczyki, Kinkajmy, Łabędnik zgodnie z załącznikiem graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Bartoszyce”. Obszary zdegradowane wymagające rewitalizacji oznaczone w studium dotyczą głównie terenów byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych, dawnych dworów, folwarków, parków oraz obszarów przestrzeni publicznych w postaci: boisk, świetlic wiejskich,

### **17 Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady**

Na terenie gminy Bartoszyce nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r, poz. 2120).

## **18 Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium**

### **18.1 Uzasadnienie przyjętych rozwiązań**

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bartoszyce to dokument gminy, sporządzany przez Wójta Bartoszyce, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w oparciu o Uchwałę nr XVII/210/2016 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 22 czerwca 2016 r.

Rozwiązania przyjęte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bartoszyce mają umożliwić podejmowanie działań stymulujących rozwój gminy. Przyjęte w niniejszym opracowaniu rozwiązania oraz wprowadzone zmiany w odniesieniu do dokumentu dotychczas obowiązującego wynikają m. in. z :

- wymogów obecnego systemu prawnego z zakresu planowania przestrzennego, tj. zakresu studium oraz jego formy;
- uwarunkowań środowiskowych określonych w następujących aktach prawnych: ustawa o ochronie przyrody, prawo ochrony środowiska oraz przepisach powołujących licznie występujące na terenie gminy formy ochrony przyrody;
- zapisów zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego oraz innych dokumentów strategicznych szczebla wojewódzkiego,
- ustaleń zawartych w dokumentach strategicznych szczebla powiatowego,
- zapisów zawartych w dokumentach programowych szczebla gminnego.

Podjęcie przez Radę Gminy Bartoszyce uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bartoszyce wynikało z konieczności dostosowania zapisów studium do wymogów obecnie obowiązujących przepisów prawnych, a także dostosowania do nowych potrzeb kształtowania polityki przestrzennej gminy powstałych w czasie, jaki upłynął od 2011 do chwili obecnej. Istotną przesłanką do sporządzenia zmiany studium była korekta granic gminy na styku z miastem Bartoszyce. Zmiana ta podyktowana była przekazaniem przez gminę z dniem 01.01.2014 r. ponad 70 ha ziem dla miasta Bartoszyce.

Studium, mimo iż nie jest aktem prawa miejscowego, jest dokumentem niezbędnym do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaś jego aktualność jest konieczna, bowiem przesądza o przyjętych kierunkach rozwoju gminy. Zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym istnieje obowiązek stwierdzania zgodności



rozwiązań wszystkich projektów planów miejscowych wykonywanych na bazie tej ustawy z ustaleniami uchwalonego Studium.

Przyjęcie kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bartoszyce jest wynikiem dogłębnej analizy uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. Do najważniejszych uwarunkowań wewnętrznych gminy Bartoszyce, mających wpływ na przyjęte kierunki i zmiany w strukturze przestrzennej oraz zasady zagospodarowania przestrzennego, zaliczono:

- usytuowanie w systemie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- bardzo duży udział użytków rolnych na terenie gminy,
- przejście graniczne obsługujące ruch samochodów ciężarowych i osobowych,
- warunki i jakość życia mieszkańców,
- dotychczasowe władanie i zainwestowanie terenu,
- ilość wydanych w ostatnich latach decyzji o warunkach zabudowy,
- dwie drogi krajowe nr 51 i 57 przechodzące przez teren gminy,
- dobre skomunikowanie gminy dzięki drogom wojewódzkim nr: 512, 592.

W procedurze sporządzania Studium wpłynął jeden wniosek osoby prywatnej. Po rozpoczęciu procedury sporządzenia Studium wysłano pisemne zawiadomienia do instytucji odpowiadających za opiniowanie i innych organów. Otrzymane odpowiedzi oraz liczne konsultacje z pracownikami urzędu gminy, stały się pomocne w opracowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bartoszyce.

Biorąc pod uwagę wszystko powyższe wskazano kilka rodzajów zagospodarowania terenów, określając ich wiodącą funkcję i kierunek zagospodarowania.

Realizacja wyznaczonych kierunków polityki przestrzennej będzie uzależniona przede wszystkim od decyzji lokalnych władz. Przemyślane i racjonalne decyzje będą wpływać pozytywnie na wzrost poziomu życia mieszkańców gminy, ograniczenie kosztów związanych z realizacją zadań publicznych oraz dadzą możliwość wielokierunkowego rozwoju gminy.

## **19 Spis rycin**

Ryc. 5.1 System tras rowerowych w woj. warmińsko-mazurskim .....	37
Ryc. 8.1 Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej .....	51
Ryc. 8.2 Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych..	52
Ryc. 8.3 Obszary przygraniczne.....	53
Ryc. 13.1 Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego .....	62

## **20 Spis tabel**

Tab. 5.1 Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych w gminie Bartoszyce .....	40
Tab. 7.1 Zamknięte tereny wojskowe na terenie gminy Bartoszyce .....	49
Tab. 7.2 Zamknięte tereny kolejowe w gminie Bartoszyce .....	49
Tab. 9.1 Inwestycje celu publicznego zawarte w budżecie Gminy Bartoszyce na 2016 r. oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Bartoszyce na lata 2016-2030. ....	54
Tab. 10.1 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.....	56
Tab. 13.1 Zestawienie gruntów na terenie gminy Bartoszyce.....	60